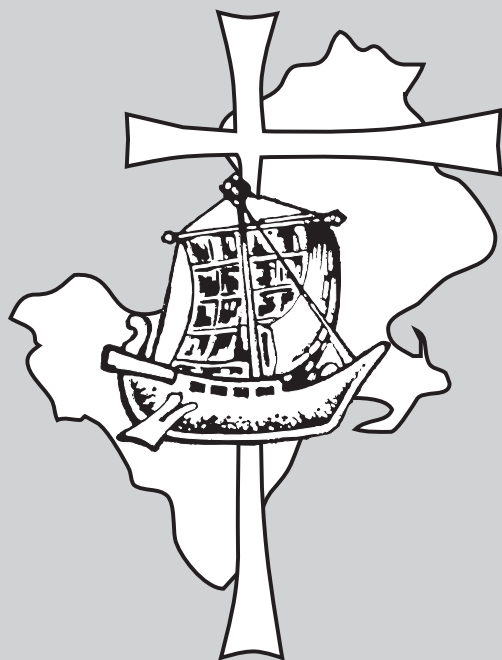

Butlletí Oficial del Bisbat de Tortosa

ABRIL 2019

UMAS

su mutua de seguros

*35 años asegurando instituciones religiosas
y entidades de labor social*

C/ Santa Engracia, 10-12 -28010- MADRID
TLF: 91.319.10.10 www.umas.es

Sotecnic
seguretat

Sotecnic
telecomunicacions

Som una empresa que oferim un ampli ventall de serveis, entre els quals destaquen una secció dedicada a la fabricació, restauració i electrificació de campanes i rellotges monumentals. També realitzem instal·lacions i manteniments de megafonia, audiovisuals i sistemes de seguretat per grans espais.

Els nostres serveis:

- Fosa de campanes i objectes artístics.
- Fabricació i restauració de rellotgeria monumental.
- Megafonia de grans espais.
- Sistemes de seguretat.
- Telefonía: Mòbil i fixe.
- Seguretat, amb tots els seus serveis.
- Audiovisuals: venda i lloguer.

C/ Mossen Bellpuig, 2 | 43500 TORTOSA | T.: 977 446 717 | www.sotecnic.com

GIS

Venda d'Equips, TPV's, Consumibles i Accessoris. Servei Tècnic.
Aplicacions a mida. Internet i Xarxes. LOPD. Formació.

www.gis.cat

Office 365

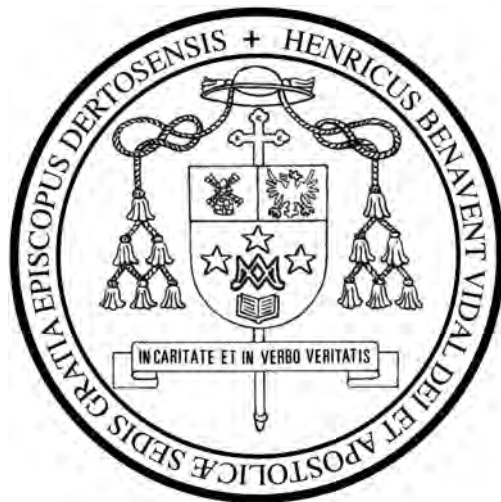

SharePoint
Lync
Exchange

C/ Vergés Paulí, 2
43500 — Tortosa

Telèfon: 977 588 082
Correu-e: gis@gis.cat

Butlletí Oficial

DEL

BISBAT DE TORTOSA

ANY CLX - TOM CXXXII

Abril 2019

Núm. 4

Sr. Bisbe

Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal en la Missa Crismal

*Santa Església Catedral de Tortosa,
dimarts 16 d'abril de 2019*

- Lectures:

1a: Is 61, 1 - 9

Salm: 88, 21 - 27

2a: Ap 1, 5 - 8

Ev: Lc 4, 16 - 21

Il·lm. Sr. Vicari General; MM.II. Srs. Capitulars; estimats germans en el sacerdoci.

Saludo especialment a Mn. Federico Allara, que aquest any celebra el 50 aniversari de la seua ordenació sacerdotal, i també tenim en el record a Mn. Julián Escudé, que celebra el 25è aniversari. En aquesta celebració, tots els que formem el presbiteri diocesà ens unim a la vostra acció de gràcies i li demanem al Senyor que continue vessant la seua gràcia en vosaltres, per a què seguïu servint-lo en santedat i justícia tots els dies de la vostra vida.

Estimats diaques, seminaristes, germans i germanes tots en el Senyor.

En l'esperit de la comunió dels sants, recordem també en aquesta celebració els nostres germans que al llarg d'aquest any han passat a la casa del Pare: Mn. Josep Albert, Mn. Josep Adell, Mn. Joaquim Blanch, Mn. Antonio Bordàs, Mn. Dàmaso Ruíz i Mn. Pere Añó. Demanem al Senyor que els hagi acollit al banquet celestial com a servidors fidels seus.

Recordem també als germans malalts, que per la seua situació no poden participar en aquesta Eucaristia i que estan presents en la pregària.

1.- “*Cantaré tota la vida els vostres favors*”

Aquestes paraules que hem proclamat del Salm, ens indiquen el sentiment amb el que hem de viure els preveres aquesta celebració. El fet que Déu s’hagi fixat en cadascú de nosaltres per fer-nos servidors del seu poble, com es va fixar en David, el seu servent; i ens haja ungit amb l’oli sant, que no és únicament un oli material sinó que és la unció del mateix Esperit amb la que va ser ungit el Senyor, és el motiu que ens ajuda a viure el ministeri amb alegria i acció de gràcies a Déu.

En el Salm hem escoltat una promesa dirigida a David, que va també dirigida a tots nosaltres; una promesa que ens ajuda a viure el ministeri amb esperança enmig de les dificultats que avui estem vivint: “*El meu amor estarà amb Ell fidelment*”. Avui el Senyor ens diu a cadascú de nosaltres: “*el meu amor estarà amb tu fidelment*”. Ell ens ha elegit, ens ha ungit i ens ha enviat. Això és un signe de confiança de Déu, un signe que ens assegura que el seu amor estarà amb nosaltres fidelment.

El sacerdoci és un gran honor. Però és un honor perquè és una gràcia de Déu envers cadascú de nosaltres. És un honor ser treballadors de la seua vinya, siga quina siga la missió que l’Església ens confia; és un regal que hem d’agrair-li cada dia, fins i tot eixos moments en els que ens sentim cansats o desanimats perquè vivim en un món que no para atenció a les coses de Déu. És sobre tot eixos dies quan hem de recordar la promesa del Senyor: “*el meu amor estarà amb tu fidelment*”; i hem de dir-li: *Senyor, perquè el teu amor estarà amb mi fidelment, cantaré tota la vida els vostres favors*. Aquesta és la convicció profunda que ha d’animar la nostra vida sacerdotal i no únicament el sentiment que brolla dels nostres cors quan les coses van bé.

2.- Un tresor en vasos de terrissa

Si el fet d’haver estat enviats pel Senyor a treballar en la seua vinya és un gran regal, no podem oblidar que és també una gran responsabilitat. Portem un gran tresor, però nosaltres som vasos de terrissa. El tresor del que som portadors són els dons que rebem de Déu

i dels quals som dispensadors, i no les nostres qualitats personals. Els preveres, i també els diaques com a col·laboradors seus en la missió que el bisbe els encomana, som ministres de la Paraula i del Sagrament. Eixe és el fonament de la santedat a la que estem cridats per la nostra vocació i missió: som dispensadors dels dons que han de portar als cristians a viure eixa santedat sense la qual, com ens diu l'autor de la Carta als Hebreus, ningú no podrà mai veure a Déu.

No oblidem que és Déu qui comunica els dons de la gràcia, però vol fer-ho per mitjà del nostre ministeri. Nosaltres som els seus instruments. I en eixa missió ens impliquem personalment. Per això és un ministeri que compromet totalment la nostra vida: som els primers convidats a acollir la gràcia de la santificació que Déu vol transmetre a tots per mitjà nostre. Un prevere que no viu en el desig de santedat, en el fons no creu en el seu ministeri.

La gran responsabilitat, la primera responsabilitat i la primera obligació que tenim en el moment actual que està vivint l'Església, és que en la nostra vida resplendeixi la santedat de la unció espiritual que vam rebre en el moment de l'ordenació. El testimoni del prevere no està en primer lloc en el fer sinó en el ser: no és lo decisiu per a l'evangelització la immediatesa de les nostres accions, sinó l'autenticitat de la nostra vida. Encara que en aquesta dinàmica els resultats són a llarg termini, a l'hora de la veritat són els que arriben a la profunditat del cor de les persones. Per això no és perdut el temps dedicat a cuidar la nostra vocació amb la pregària i amb l'estudi de l'Escltura, i fins i tot amb el descans. Això dóna fecunditat al ministeri, profunditat a la predicació, pau a l'esperit, perquè puguem ser transmissors de la pau a aquells que vénen a buscar en nosaltres el consol del Senyor.

3.- Renovar les promeses sacerdotals

Dins d'un moment renovareu davant meu les promeses que vau fer davant del bisbe el dia de la vostra ordenació sacerdotal. Que aquesta renovació ens porte a què el desig de servir al Senyor sigui viscut cada dia d'una manera nova. ¡Quantes vegades les decepcions, els desitjos no realitzats, les incomprensions que vénen del món envers el nostre ministeri... porten a tants preveres a què la seua generositat vagi morint, a viure el sacerdocí amb una dinàmica que va de més a menys!. Podem arribar a ser com Zacaries, el pare de Joan Baptista, que servia a Déu perfectament d'una manera externa

però havia perdut l'esperança... Renovar vol dir recuperar la novetat, recuperar l'esperança, viure el sacerdoci certament amb més realisme que els primers anys de la nostra ordenació, però també amb més fe en el poder de la Gràcia que pot transformar el cor de tantes persones.

Renovar les promeses sacerdotals vol dir que el nostre ministeri no vaja de més a menys, sinó que cada dia vaja de menys a més en santedat, en generositat, en la fe en què allò que oferim (la Paraula i els Sagraments, i en ells la salvació que ens ve de Jesucrist mort i ressuscitat) és el tresor més gran i lo que més necessita el nostre món.

4.- Benedicció dels olis i consagració del Crisma

També en aquesta celebració beneirem els olis amb els que ungirem els catecúmens i els malalts, i consagrarem el Crisma amb el que seran ungits els batejats, els confirmats i els qui rebran l'ordenació sacerdotal, i que significa i fa visible la unció de consagració que ve de l'Esperit Sant.

Tota unció és signe de la gràcia de Crist, de l'amor salvador que Ell vessa sobre tots els qui rebran els sagraments. Que això ens porte a preguntar-nos amb quina actitud hem d'acostar-nos als qui els demanen. Aquesta no pot ser altra que la mateixa caritat pastoral de Crist. Mireu els xiquets que seran batejats i les seues famílies; mireu els joves que seran confirmats; i els malalts que rebran la unció, pensant com vol Jesús que siguin i què vol fer d'Ells amb la seua gràcia. Això ens portarà a acollir-los amb el mateix estil pastoral de Jesús, que quan troba l'ovella perduda no la maltracta sinó que la posa sobre les seues esquenes i la condueix a la plenitud de la vida eclesial. Que la celebració dels sagraments ens porte a imitar el mateix estil pastoral i l'amor salvador de Jesucrist.

Benvolguts sacerdots, diaques i seminaristes que us esteu preparant per a rebre la unció que us constituirà en sacerdots de Déu. Revifeu en vosaltres el desig de ser fidels al do de la vocació. Que la Mare del Senyor us sostinga amb el seu exemple i la seua intercessió.

Que així siga.

† Enrique Benavent i Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en la celebració de la Cena del Senyor.

*Santa Església Catedral de Tortosa,
18 d'abril de 2019, Dijous Sant*

- Lectures:

1^a: Ex 12,1-8.11-14

Salm 115,12-18

2^a: 1Co 11,23-26

Ev: Jn 13,1-15

Benvolguts germans en el sacerdoci
Germans i germanes tots en el Senyor

1.- La família de Jesús

En la primera lectura del llibre de l'Èxode hem escoltat les disposicions per a la celebració de la Pasqua. És una festa que s'ha de celebrar en família: "*cada família, cada casa*" s'ha de reunir per celebrar-la. Però la família no sols es defineix pels vincles biològics. Tot el poble d'Israel és una família perquè és la família de Déu. Per això, si una d'elles fos massa petita, s'ha d'ajuntar amb "*la família del veí més pròxim*".

També els deixebles de Jesús són com la seua família. Per això es van reunir amb ell per celebrar el sopar pasqual. No el podien deixar sol en eixe moment en què no tan sols anava a celebrar la pasqua jueva, sinó a viure la seua pròpia Pasqua. Jesús necessita reunir als seus, als deixebles que ho havien deixat tot per seguir-lo. Vol compartir amb ells les últimes hores de la seua vida. Té necessitat d'explicar-los tot el que ha de passar, de preparar-los per a la seua passió i de donar-los els darrers ensenyaments. I els deixebles responen a aquesta invitació, es reuneixen amb Ell i l'acompanyen en el començament del camí de la passió.

Nosaltres ens sentim avui família del Senyor. Ell ens uneix a la seua persona i, per això, ens uneix entre nosaltres. Si estem aquí és perquè volem també acompanyar-lo en la seua Pasqua.

2.- La Pasqua del Senyor

En la celebració de la pasqua jueva eren tres els elements fonamentals: l'anyell "*sense tara*" que ha de ser degollat, la seua carn

que ha de ser menjada, i la seua sang que va alliberar el poble de la mort la nit de la sortida d'Egipte.

En l'última cena de Jesús amb els deixebles no apareix l'anyell. El vertader anyell sense tara que serà sacrificat és el mateix Jesucrist. En els signes del pa i del vi està anunciant la seua mort. Sant Pau, en la segona lectura ens recorda que Jesús es va reunir amb els apòstols *“la nit que havia de ser entregat”*; i l'evangelista Sant Joan ens diu que era *“l'hora de passar d'aquest món al Pare”*. Però estem davant d'algú que viu la pròpia mort no sols com aquell que “és entregat”, sinó com qui voluntàriament es lliura per tots. I això per una raó: *“Ell, que havia estimat els seus que eren al món, els estimà fins a l'extrem”*.

Per mostrar-nos el seu amor el Senyor realitza dos gestos: pren el pa, el parteix i el reparteix dient *“això és el meu cos, ofert per vosaltres”*; i pren el calze i el reparteix dient *“aquest calze és la nova aliança segellada amb la meua sang”*. L'Anyell que ens allibera de la mort és el cos del Senyor sacrificat a la creu. La seua carn i la seua sang són el pa i el vi de l'Eucaristia, memorial i anunci de la mort de Crist fins que torne. També durant el sopar va rentar els peus dels deixebles, com hem escoltat en l'Evangelí, perquè per amor, Ell que era el Mestre i el Senyor, va voler fer-se el nostre esclau i el nostre servidor.

Com a família de Jesús ens reunim amb Ell per celebrar el seu memorial, és a dir, per recordar el seu amor, perquè únicament podem estar units a Ell si actualitzem constantment eixe amor i alimentem la nostra vida amb eixe record.

3.- La llei de la vida cristiana

Fer memòria de la Pasqua del Senyor és quelcom que compromet la vida del cristià. Aquests dies l'acompanyarem en els moments en què va a donar la seua vida en rescat per molts. Al fer-ho **estem** dient-li: jo vull viure com tu perquè vull ser dels teus; necessito que em rentes els peus, sovint bruts pel fang d'aquest món, del meu egoisme, de les meues comoditats, de les meues ambicions, de les meues impureses, de les meues covardies; necessito ser alimentat del teu cos i de la teua sang per a ser cada dia més com tu, per a créixer en la teua amistat, per a no allunyar-me de la teua família, que és l'Església.

Aquests dies li volem dir al Senyor: fes-me participar de tal forma de l'Eucaristia que arribi a viure com tu i a pensar com tu, que no vas venir a fer-te servir sinó a servir i donar la vida en rescat per molts; que pugui obrir el meu cor a les teues paraules i comprendre l'ensenyament que vas voler transmetre als deixebles per explicar-los per què els havies rentat els peus: “*Si, doncs, jo, que sóc el Mestre i el Senyor, us he rentat els peus, també vosaltres us els heu de rentar els uns als altres*”.

Senyor: ajuda'm a comprendre que, si l'Eucaristia va ser expressió del que havia sigut la teua vida i del que anava a ser la teua mort, jo no puc separar la participació del teu cos de la meua vida; ajuda'm a fer vida l'Eucaristia creixent cada dia més en la teua amistat i en el servei als germans.

Amén.

† Enrique Benavent i Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en la celebració de Divendres Sant.

*Santa Església Catedral de Tortosa,
19 d'abril de 2019*

Lectures:

1^a: Is 50,13-53,12

Salm 30,6.12ss.

2^a: He 4,14-16;5,7-9

Ev: Jo 18,1-19,42

Il·lm. Sr. Vicari General
Capítol Catedralici
Germans en el sacerdoci
Germans i germanes tots en el Senyor

1.- Contemplem la glòria de la Creu

Jesús, abans de lliurar la vida, va dir: “*quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi*”. Sens lloc a dubte un dels mo-

ments més intensos en la litúrgia d'avui és quan el celebrant, elevant l'arbre de la Creu d'on penja la salvació del món, invita a mirar i adorar el Crucificat, i quan després passem personalment a fer un gest d'adoració. Per a algú que no coneix els misteris de la fe pot parèixer un gest sense sentit. La creu és un instrument de tortura. Jesús és un més dels molts innocents condemnats injustament al llarg de tota la història de la humanitat. Per això la creu representa la crueltat que pot haver en el cor de la humanitat. De fet, qui va decidir la mort de Jesús sabia que era innocent. Els qui el van entregar a les autoritats van buscar excuses i motius falsos perquè fos executat. Els seus mateixos deixebles el van abandonar i un d'ells el va negar. La creu és expressió de la injustícia que porta a condemnar l'innocent i de la covardia dels qui no s'atreveixen a defensar la veritat.

I malgrat això, els cristians adorem la Creu. I és que Jesús, morint en ella ha transformat aquest instrument de tortura en un signe d'amor. En la Creu Ell es mostra com el servent perfecte que no sols intercedeix pel seu poble, sinó que accepta el sofriment per tota la humanitat i ens mostra així fins a quin punt ens estima. Al lliurar la seua vida i al vessar "tota" la seua sang per nosaltres, ens mostra que ens estimat molt més del que mereixem i que, per això, ha pagat per nosaltres un preu molt més gran del que valem. És un amor i una generositat que arriba a uns límits que no podríem imaginar.

En la narració de la passió segons Sant Joan que acabem d'escoltar hi ha un detall que no ens deu de passar desapercebut. Jesús ja ha mort, i un dels soldats, en un gest de crueltat s'acarnissa amb Ell i amb la llança li obre el costat dret, d'on brolla una font de vida: sang i aigua que purifiquen el món de tota maldat. Fins i tot quan ja està mort Jesús continua vessant la seua gràcia sobre tota la humanitat. Adorem la Creu perquè el Senyor ha canviat el seu significat: un instrument de tortura ha estat transformat en un senyal d'amor; un lloc de pecat s'ha convertit en una font de gràcia. Per això per als cristians la Creu és el nostre signe. Ja des de xiquets, en la catequesi vam aprendre que el senyal del cristià és la Santa Creu, i Sant Pau ens diu que ens hem de gloriar en la Creu de Jesucrist, nostre Senyor.

2.- Ens unim a l'oració de Crist

El servent de Jahvé, eixe misteriós personatge del que parla la lectura d'Isaïes que hem escoltat en aquesta celebració, va donar la vida pregant, intercedint pels pecadors, i per això les seues ferides

ens han curat. També Jesús va pregar amb grans clams i llàgrimes, com ens diu l'autor de la Carta als Hebreus, i per eixa pregària escoltada per Déu s'ha convertit per a tots els qui creuen en Ell en "*font de salvació eterna*" (He 5,9).

També nosaltres en aquesta celebració pregarem per tota la humanitat. I així fem nostra l'oració de Jesús, perquè intercedim per tots aquells pels quals Ell va donar la vida, per a què a tots abasti la gràcia del seu amor. Pregam per algú, fins i tot pels enemics i els perseguïdors com va fer Jesús a la creu, és un acte d'amor, perquè quan preguem per algú ens posem de la seua part davant Déu. Quan el Senyor pregava i lliurava la seua vida per tots nosaltres ens mostrava que ens portava en el seu cor, un cor en el que cabem tots, en el que hi ha lloc per a tota la humanitat. Si l'Església avui en la litúrgia prega per tota la humanitat és perquè porta en el seu cor a tots, perquè vol ser mare de tothom.

Que també nosaltres, que avui fem nostra la pregària de Jesús i de l'Església, obrim en el cor un lloc per a tots, especialment per a aquells que en la seua vida participen de la creu dels sofriments de Crist.

3.- La fe i el dolor de Maria

L'evangelista Sant Joan és l'únic que presenta l'escena de Maria i el deixeble estimat al peu de la creu. Maria ens ensenya que també la creu que va portar el seu Fill forma part de la seua vida i que, per tant, també es farà present en la nostra. No sabem com ni quan, però la creu és una marca de la vida de tots. A la Mare del Senyor li va tocar la creu més dura: la litúrgia de l'Església, en l'himne "*Stabat mater*" expressa l'immens dolor que va haver de patir al veure com Déu havia permès la condemna i la mort tan cruel del seu Fill. Tots pensem que les nostres creus són les més pesades. Però si mirem a la Mare del Senyor descobrim que la seua no va ser més petita que les nostres.

Però la grandesa de Maria no està en el seu dolor, sinó en la seua fe. Eixa fe la porta no sols a acceptar la creu, sinó a viure la mateixa generositat de Crist. Podem imaginar que Ella estaria disposada a ser crucificada en lloc del seu Fill. El cristià no sols accepta la creu que li és imposada, es crucifica a ell mateix lluitant contra el pecat. Per eixa fe, en aquesta hora de dolor i de tenebra, Maria té la certesa

que Déu no abandonarà el seu Fill. Ella ens ensenya a no defallir i a saber esperar la llum de la Pasqua en el moment de la foscor i de la tenebra.

Que la Mare de Déu guie a tota la humanitat cap a la llum de Crist que, des de la sua Creu, és germen d'una humanitat nova.

Que així sigui.

† Enrique Benavent i Vidal
Bisbe de Tortosa

**Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal,
en la celebració de la Vetlla Pasqual**

*Santa Església Catedral de Tortosa,
20 d'abril de 2019*

Benvolguts germans en el sacerdoci
Germans i germanes tots en el Senyor

1.- Escoltem la paraula de Déu

Quan una persona espera un esdeveniment important no pot dormir fins que aquest succeeix. Aquesta nit, la més santa de l'any, els cristians la passem en vetlla perquè estem esperant quelcom important: la resurrecció del Senyor. Però no estem sense fer res: escoltem la Paraula de Déu, que ens narra una història i ens ajuda a comprendre com l'obrar de Déu té un sentit i una meta, i preguem. En tota eixa història de salvació que hem recordat pregant i escoltant la Paraula, hi ha dos elements fonamentals: per una part, una gràcia de Déu. En el relat de la creació hem vist com Déu ens ha donat el regal de la vida; en la història d'Abraham, com li va donar un fill; en la narració de l'èxode, com a Moisès i al poble d'Israel els va donar la llibertat; en els profetes, com va tornar a reunir en la terra promesa al seu poble que havia dispersat per totes les nacions. En la història de salvació veiem que lo primer és la gràcia de Déu.

Però Déu acompanya sempre la seua gràcia d'una promesa que és promesa de Vida: si Ell ha creat l'home, és perquè vol fer-lo el seu fill i donar-li una vida millor; si li ha donat un fill a Abraham i ha posat a prova la seua fe, és perquè vol fer-lo pare de molts pobles; si ha alliberat al poble d'Israel de l'esclavatge d'Egipte, és perquè vol donar-li una terra. La gràcia de Déu sempre va acompanyada de la promesa d'un do molt més gran.

Però moltes vegades podem dubtar de Déu i pensar que tarda en complir les seues promeses. Aquesta nit celebrem que Déu en la resurrecció de Jesucrist compleix plenament la seua obra de salvació. Tota eixa història que comença en la creació i que aquesta nit hem recordat pregant, té un moment culminant: és una història orientada a Crist, una història en la qual l'esdeveniment central és la resurrecció del Senyor. Ara tenim la seguretat que Déu complirà les seues promeses. Ara sabem que el contingut de les promeses de Déu és la Vida de Crist ressuscitat que ens vol donar a tots nosaltres. I estem segurs que Déu complirà eixa promesa de salvació.

Déu ens ha dit en Jesucrist ressuscitat que la seua promesa de salvació és una vida nova, sense fi, sense temors, sense mort; una vida per sempre amb Ell. Per això la celebració d'aquesta nit és tan important, perquè és la celebració dels regals que Déu ha anat donant-nos en la seua gràcia i de les promeses que ens ha fet i que es compliran.

2.- Renovem les promeses Baptismals

Aquesta nit, al costat d'eixa paraula de Déu que ens anuncia les obres de salvació i sobre tot la gran obra que és la resurrecció de Jesucrist, recordarem també el nostre Baptisme. En ell Déu ens ha donat la seua gràcia, que és el més gran que ens pot donar a cadascú de nosaltres: ens ha fet els seus fills; ens mira amb els mateixos ulls d'amor amb els que mira al seu Fill ressuscitat; ens ha fet membres de l'Església; ens ha alliberat del pecat; ens ha ofert la seua amistat. No podem imaginar regals més grans. Aquesta nit és la nit baptismal per excel·lència. Amb aquest sagrament ens ha donat també una promesa de vida amb Jesucrist ressuscitat. El dia del baptisme, als pares que presenten al seu fill a l'Església, o al catecumen si és adult, els pregunten: *què demanes a l'Església?* I contesten: *la fe*. El celebrant fa una segona pregunta: *què et dona la fe?* I responen: *la vida eterna*.

La gràcia del Baptisme és la fe; la promesa del Baptisme és la vida eterna. Déu no ens pot donar ni prometre res més gran.

Per això aquesta nit renovem les promeses d'aquell dia. I l'hem de viure com si fóssim batejats de nou. Renovar vol dir reviure de nou: reviure la il·lusió amb la que vam rebre la fe; revifar la gràcia que Déu ens va regalar en el nostre Baptisme; refermar la condició de fills de Déu que vam rebre aquell dia. Que aquesta nit tots sortim d'aquí amb el desig de ser cristians de veres. Perquè la nostra vida cristiana no vagi apagant-se, avui renovem les promeses del nostre Baptisme i li diem al Senyor: vull ser cristià, vull viure de veres com a fill teu, no vull que la gràcia del Baptisme arribe a morir en mi. Que la renovació d'eixes promeses siga un moment de gràcia que ens done forces per a seguir caminant cap a la Vida Eterna.

3.- Celebrem l'Eucaristia

L'element culminant de la celebració d'aquesta nit és l'Eucaristia. El camí que va del Baptisme fins a la vida eterna és llarg. De vegades podem cansar-nos; tenim la temptació de pensar que les promeses de Déu no es compleixen; ens desanimem, ens falten les forces i mirem enrere. L'Eucaristia, que és la presència del Senyor ressuscitat en l'Església, és l'aliment que ens sosté en el camí que vam començar a recórrer el dia que vam ser batejats i que acabarà quan arribem al Pare. Per això l'Eucaristia és també un element fonamental en la celebració d'aquesta nit de Pasqua.

Agraïm al Senyor aquesta nit tants signes del seu amor com ens ha mostrat. Diguem-li: Senyor, ja que he mort i he ressuscitat amb el teu Fill en el Baptisme, dóna'm la gràcia de viure com a fill teu, ajuda'm a perseverar en el camí, fes que no perda mai la il·lusió de seguir-te, dóna'm forces per a ser cada dia millor cristià.

Que la nostra vida cristiana no vaja de més a menys, com passa tantes vegades a cristians que comencen a viure la seua fe amb il·lusió i van perdent-la. Que vaja de menys a més. Que la gràcia del Senyor ressuscitat ens done forces en el camí de fe.

Que així siga.

† Enrique Benavent i Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en el Diumenge de Pasqua de Resurrecció

*Santa Església Catedral de Tortosa,
21 d'abril de 2019*

- Lectures:

1^a: Ac 10,34.37-43

Salm 117,1-2.16-17.22-23

2^a: Col 3,1-4

Ev: Jo 20,1-9

Il·lm. Sr. Vicari General

MMII Srs. Capitulars

Germans en el sacerdoci

Sra. Alcaldessa i autoritats de la ciutat

Junta de l'Agrupació de Confraries de la Setmana Santa de Tortosa

Germans i germanes tots en el Senyor

1.- Tot comença de nou

El diumenge de Pasqua, el primer dia de la setmana, Maria Magdalena va al sepulcre. El seu cor està ple d'amor i de dolor. Dolor per la mort del Senyor. Ella l'havia seguit i l'havia servit. Ell havia donat llum i sentit a la seua vida. Però semblava que tot havia acabat. Malgrat tot, el dolor no ha matat el seu amor. Per això, quan encara era fosc, va al sepulcre. No sols per alimentar el dolor, sinó com a gest d'amor.

Les coses no estan com ella imaginava. La pedra havia estat treta. Pensa que han robat el cos i avisa als apòstols. Pere i aquell deixeble que Jesús tant estimava van al sepulcre i, a partir d'eixe moment, cadascú comença a viure un camí interior que els portarà a ser recuperats per a la fe en Jesús. Cadascú dels apòstols ha de viure el seu procés. Si meditem les narracions de les aparicions del Ressuscitat descobrim que no n'hi ha dos que siguen iguals. Avui, per exemple, l'Evangelí ens narra que el deixeble a qui Jesús estimava, al veure com estava el llençol amb què l'havien amortallat i el mocador que li havien posat al cap, "*veié i cregué*". Això el va portar a entendre "*que, segons les escriptures, Jesús havia de ressuscitar d'entre els morts*". En canvi altres apòstols, com Tomàs, tenen més dificultats

per arribar a la fe. Necessita veure Jesús, vol tocar el seu cos, vol posar els dits en les ferides dels claus i del costat... vol assegurar-se que aquell que diuen que han vist viu és realment el Senyor.

Aquest fet ens ha de portar a una primera reflexió: Pasqua és bona notícia per a tots els homes, no sols per als qui ja som creients. Jesús vol arribar a tots, però com ho va fer amb els seus deixebles: respectant el camí de cadascú. De la mateixa manera que es va fer present en el camí dels deixebles adaptant-se a la situació de cadascú d'ells, també avui vol fer-se present en el nostre camí adaptant-se a cada situació personal. El Senyor vol portar a tots a la fe, però sense cremar etapes, respectant els ritmes de cada persona.

Això, als qui tenim el goig de creure en el Senyor i avui revifem la nostra fe, ens deu portar a mirar el món i a tots pensant que Jesús buscarà i trobarà la forma de fer-se present en la vida de cada persona. La celebració de la Pasqua no és perquè condemnem a un món no creient, sinó perquè ens alegrem de la nostra fe i creixem en el desig de què tots arribin a conèixer i estimar Jesucrist.

2.- Pasqua és la festa del perdó

El missatge de la Resurrecció que avui es proclama a tot el món, no és una notícia que queda fora de la nostra vida, sinó un fet que ho canvia tot, que ens ha de portar a viure d'una manera nova. La novetat de la resurrecció del Senyor ens ha de portar a una vida nova.

La notícia de la Pasqua és la Bona Notícia del *“perdó dels pecats gràcies al nom del Senyor ressuscitat”*, com hem escoltat en el discurs de Sant Pere que ens transmet el llibre dels Fets dels Apòstols. Saber que Déu, per Jesucrist, perdona tot allò que pugui haver-hi d'inautenticitat, d'incoherència, d'ambigüïtat, de maldat o d'egoisme en la meua vida, és quelcom que pot omplir-me de llum. I és també una veritat que em porta a mirar als altres amb la mateixa mirada de Déu: han estat perdonats com jo. Tots som pecadors, però això no és el vertaderament important. El decisiu és que Déu a tots ens ofereix el perdó, que som un poble de pecadors, però pecadors perdonats. Pasqua és la festa del perdó. No deixem que passen aquestes festes sense sentir, sense viure, sense experimentar el perdó de Déu.

Qui ha estat perdonat i, per tant, ha ressuscitat juntament amb Crist a una vida nova està cridat a viure d'una manera nova. Sant Pau, en la segona lectura ens ha exhortat a cercar i estimar allò que és de dalt, on hi ha Crist assegut a la dreta del Pare. Cercar el que

és de dalt no és fugir del nostre món, és valorar adequadament les coses del món, és donar-li a cada cosa el seu valor. Allò que és de dalt és la veritat, és la justícia, és el bé, és allò que m'ajuda a créixer en amistat amb Jesús i a ser germà de tots els homes, és tot allò que em porta a Déu.

Allò que és de la terra és tot el que em porta a allunyar-me del Senyor perquè em tanca en mi mateix. És viure en absència dels valors espirituals que donen una nova dimensió a la vida i la dignifiquen, és estar tancat en els meus interessos, és pensar i desitjar únicament allò que dóna una satisfacció immediata, és mirar la vida sols des d'allò que es pot gaudir en aquest món. El cristià, que està convidat a cercar allò que és de dalt, no fuig del món, però tampoc absolutitza les coses del món perquè sap que hi ha quelcom més important, tan important que la nostra vida únicament té sentit com a camí que ens porta a Ell: és Crist, que està assegut a la dreta de Déu.

3.- Pasqua és la festa que sosté la nostra esperança

La resurrecció del Senyor no sols m'ajuda a descobrir i a valorar adequadament la meua vida. Ens revela el sentit de la història. En la primera lectura Sant Pere ens ho ha anunciat: Jesús, vencedor del pecat i de la mort, "*és el qui Déu ha destinat a ser jutge de vius i de morts*". El qui fou jutjat i condemnat pels poders d'aquest món, s'ha convertit en jutge pel poder de Déu. Aquesta veritat ha d'il·luminar la nostra vida. Encara que no ho sembla, la victòria és de Jesús.

En moments de temptació, quan podem pensar que els poders d'aquest món són més forts que el poder del Ressuscitat, no oblidem que la victòria és de Crist; quan ens sentim temptats a pensar que guanya la prepotència del mal, no oblidem que la victòria està en l'omnipotència de l'amor del Ressuscitat, una omnipotència que ens porta a un Regne que no és d'aquest món. Els sants, els màrtirs, els cristians que han viscut la fe fidelment, han aconseguit eixa victòria de Crist ressuscitat, perquè encara que moltes vegades no eren compresos, vivien des de la certesa que la victòria és de Crist. Pasqua és la festa que sosté la nostra esperança.

4.- Pasqua és la festa del testimoniatge

Pasqua és també la festa del testimoniatge: els cristians estem cridats a no quedar-nos per a nosaltres la Bona Notícia. Quan Maria Magdalena, després de veure el Senyor, va a comunicar-ho als apòs-

tols, està vivint la Pasqua. Quan Pere pren la paraula per anunciar la resurrecció, està vivint la Pasqua. No viu plenament des de la Pasqua del Senyor qui manté una fe intimista i no la manifesta al món. Eixe testimoni no consisteix a imposar la fe, sinó a contagiar-la amb suavitat i respecte. Tampoc consisteix en imposar a altres les nostres idees o manera de veure les coses. Els autèntics testimonis de la Pasqua són els màrtirs, que no van fer sofrir a ningú per la veritat, sinó que van acceptar sofrir i donar la vida per eixa veritat que és Crist ressuscitat.

Que la celebració de la Pasqua renove en l'Església i en cadascú de nosaltres la fortalesa per a continuar anunciant a tots el missatge de la resurrecció de Jesús. Que visquem aquesta Pasqua amb el goig de la Mare del Senyor: Ella, que fou la qui més va sofrir en el moment de la passió, és ara qui experimenta l'alegria més gran per la resurrecció del seu Fill.

Bona Pasqua a tots.

† Enrique Benavent i Vidal
Bisbe de Tortosa

La família i l'educació dels fills (*PARAULES DE VIDA – 7 d'abril 2019*)

Durant aquest mes d'abril s'inicia un període en el que els pares heu de prendre decisions importants pel que respecta a l'educació dels fills, ja que és el moment de la preinscripció per al proper curs escolar. Heu d'elegir el centre que considereu més adient per a la seua formació, i també decidir si voleu que participen o no en la classe de religió catòlica. Són dues decisions importants per a la seua educació.

Estem davant un deure moral dels pares i també d'un dret que l'Estat ha de respectar. En les circumstàncies que estem vivint encara són actuals les paraules del Concili Vaticà II (GE 7) on es «recorda als pares la greu obligació que recau damunt seu de fer tot el possible i inclús d'exigir-ho perquè els seus fills» puguin rebre una educació moral i religiosa, i d'aquesta manera, «progressin en una formació cristiana dinàmicament harmonitzada amb la profana». A

més, «l'Església lloa aquelles autoritats i societats civils que, tenint en compte el pluralisme de la societat moderna i respectant la deguda llibertat religiosa, ajuden les famílies perquè l'educació dels fills pugui estar assegurada en totes les escoles d'acord amb els principis morals i religiosos propis de les famílies».

Per poder exercir el seu dret, els pares han de tindre la possibilitat d'escollir per als seus fills l'ensenyament de la religió a l'escola. La dimensió religiosa forma part de la vida de l'home, que és un ésser obert a la transcendència. Sense aquesta matèria els alumnes estan privats d'un element fonamental per a la formació, que ajuda a aconseguir una harmonia vital entre fe i cultura. L'ensenyament escolar de la religió és diferent i complementari a la catequesi de la parròquia. A més del diferent àmbit on cadascuna és impartida, són diferents les finalitats: la catequesi es proposa promoure l'adhesió personal a Crist, mentre que l'ensenyament escolar de la religió transmet als alumnes els coneixements sobre la identitat de la fe i de la vida cristiana, i sobre la seua compatibilitat amb la cultura i la ciència.

Una altra de les decisions importants que heu de dur a terme en aquestes dates és l'elecció del centre educatiu. Malauradament vivim situacions d'inversió ètica en l'escola per certes ideologies, que afecten a la moralitat de les persones i es volen imposar a tots faltant sovint al respecte al dret a la llibertat religiosa. També es pretén treure a l'escola una part important de la missió que aquesta té, que no consisteix únicament en transmetre uns coneixements, sinó formar també en valors segons una determinada concepció de la persona.

Per això, la presència de l'església en el món de l'educació és avui tan necessària com en altres moments de la història, si volem garantir la pervivència d'una cultura cristiana i d'uns valors que dignifiquen a la persona. Les escoles catòliques volen ser un referent de qualitat i equitat, en permanent recerca de la veritat i innovant per assolir un millor aprenentatge, cercant la personalització i l'adaptació a cada alumne. Amb una proposta que, tenint com a model a Jesús, ofereix a la persona un horitzó de sentit i camins de creixement integral.

Amb la meua benedicció i afecte.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

El camí de la creu, camí de misericòrdia (PARAULES DE VIDA – 14 d'abril 2019)

Amb la celebració del Diumenge de Rams comencem la Setmana Santa. La narració de la passió segons Sant Lluç, que escoltem enguany en la Missa d'aquest diumenge que obri totes les celebracions, ens parla d'una mort plena de signes i gestos de misericòrdia. Per ajudar-vos a viure en actitud de pregària aquests dies sants, us convido a meditar dos moments de misericòrdia del Senyor en el camí de la Creu, que ens transmet aquest evangelista.

El primer és la trobada amb les dones de Jerusalem que ploren i es lamenten per Ell. Després d'haver estat condemnat, Jesús carrega la Creu i s'encamina decididament cap al Calvari. En el camí es troba amb unes dones que ploren per Ell. Ha estat condemnat i ningú li té compassió: ni els qui l'han condemnat, ni els soldats que el porten al suplici ni la multitud que assisteix a eixe espectacle. No hi ha pietat per a un condemnat a mort. Sols unes dones comprenen el seu sofriment. El veuen caminar cap a la Creu, saben que serà executat i eixe fet toca els seus cors. L'evangelista ens diu que es planyien i es compadien d'Ell. La reacció de Jesús al plany d'aquestes dones és consolar-les. El qui en eixe moment està més necessitat que ningú de pietat, de compassió i d'amor, és qui consola: “no ploreu per mi; ploreu per vosaltres i pels vostres fills” (Lc 23,28). Jesús, que és portat injustament al suplici, encara té paraules per animar, per consolar, per sembrar el bé en el cor del nostre món i d'aquelles persones que s'apiadaven d'Ell. Això és una obra de misericòrdia.

Un segon detall el trobem quan Jesús ja està clavat a la Creu. Tots aquells que assisteixen a l'espectacle el menyspreen i es burlen dient: “Ell que va salvar-ne d'altres, que se salvi a si mateix” (Lc 23, 35). L'han condemnat injustament a una mort de gran sofriment, a una tortura insuportable. I ja a la Creu, sembla que l'odi del món encara no està satisfet. Al sofriment físic de la crucifixió s'afegeix el sofriment moral de la burla, de l'escarni, del menyspreu. Jesús no es pot defensar físicament, però ho fa d'una manera sorprenent: respon al mal amb bé, suportant les injúries i pregant per aquells que l'han condemnat; demanant al Pare el perdó per als seus perseguïdors “Pare, perdoneu-los”. I dóna una raó: “no saben el que fan” (Lc 23,34)”.

Aquesta resposta ens sorprèn perquè nosaltres, normalment, ens defensem del mal amb mal; de les injúries injuriant; de les condem-

nes condemnant. En canvi Jesús es defensa perdonant. Nosaltres cerquem motius per acusar-nos els uns als altres; Jesús, des de la Creu, cerca motius per excusar-nos, per perdonar-nos. Ell, que en el Sermó de la Muntanya ens havia ensenyat a estimar i perdonar els enemics, en el moment de la Creu posa en practica eixe ensenyament. No podem imaginar un gest de misericòrdia més gran. Si la misericòrdia que hi ha en el cor del Pare és perdonar els pecadors, no hi ha misericòrdia més gran que perdonar els qui han condemnat el seu propi Fill. Jesús, des de la Creu ens revela la grandesa de l'amor de Déu, un amor que humanament no podríem haver imaginat.

Que la celebració d'aquesta Setmana Santa ens porte a tindre un cor com el de Jesucrist, més preocupat en consolar que en ser consolat i en perdonar que en ser perdonat.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Viure des de la Pasqua del Senyor
(PARAULES DE VIDA – 21 d'abril 2019)

Després de la mort del Senyor, els deixebles vivien una situació de desconcert. Segurament no entenien com Déu havia abandonat Jesús. Ell havia passat pel món fent el bé, havia estat fidel a la voluntat del Pare. ¿Com era possible que Déu l'hagués deixat morir en mans d'unes autoritats que havien actuat amb mentides i per enveja? El final de Jesús no suposava per als deixebles únicament desil·lusió o desengany en Aquell en qui havien posat les seues esperances i per qui ho havien deixat tot. Era quelcom més profund: allò que es qüestionaven era la mateixa fe en Déu. ¿Quin Déu és aquest que en el moment de la prova, en lloc de protegir al just l'abandona en mans dels malfactors? Els deixebles no sols necessitaven recuperar una il·lusió humana, tenien que ser conduïts a la fe en el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist.

En el fons, la prova de la fe que van haver de viure els deixebles és la de tots els temps: el sofriment dels justos, l'èxit de l'impíu, la prepotència del mal, la mort dels innocents, la força de la injustícia... Tantes coses que va haver de patir el Senyor i que avui continuen estant presents en el nostre món. Els deixebles estarien

convençuts que la Creu era l'última paraula sobre Jesús. Avui també molts poden pensar que el mal té l'última paraula, que estem vivint en un món sense remei. Si fos així, no tindriem esperança.

En Pasqua se'ns anuncia que Déu va ressuscitar Jesús al tercer dia i, a l'actuar així, demostra que no l'havia deixat en poder de la mort i que li havia donat la raó front als qui l'havien condemnat. Després de la resurrecció els deixebles no tenien motius únicament per creure en Jesús: és la seua fe en Déu la que s'havia vist reforçada. Per això el seu testimoniatge no diu únicament que Crist ha ressuscitat, sinó que Déu l'ha ressuscitat. La resurrecció de Crist és la confirmació de la nostra fe en Déu.

Aquest anunci és el que pot il·luminar el nostre món, perquè ens diu que la paraula definitiva no la té la mort, sinó la vida; que la prepotència del mal ha estat vençuda per l'amor; que encara que la injustícia sembla que tantes vegades pot vèncer, les causes justes sempre acaben vencent; que viure estimant i fent el bé no és una opció il·lusòria, sinó la d'aquells que saben on està l'autèntica vida; que treballar per la pau i la justícia és el que ens fa seguir el camí de Jesús, que és camí de vida.

La llum de Pasqua és la veritat sobre Déu i també sobre el món. La gran prova de la fe ha quedat clarificada; l'èxit dels injustos és aparent; la victòria del mal no és definitiva; la mirada vertadera de la història és la que ens dóna el missatge de la resurrecció de Crist. Això no vol dir que la lluita s'hagi acabat. Jesús va dir als seus deixebles abans de la mort: "en el món tindreu lluites, però no tingueu por, jo he vençut el món" (Jn 16, 33). La celebració de la Pasqua no ens evita les lluites. Ben al contrari, per als apòstols va ser el començament del testimoni que els portaria a donar la vida pel Senyor. Però la Pasqua ens allibera de la por per seguir lluitant. I en eixa llibertat podem seguir treballant pel Regne de Déu. Pasqua és un missatge d'alegria i d'esperança, perquè ens dóna la seguretat en la victòria definitiva de la voluntat del Pare i del seu desig de salvació.

Que aquest missatge il·lumini la nostra vida en tot moment.

Feliç Pasqua de resurrecció.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Crist viu (I)

(PARAULES DE VIDA – 28 d'abril 2019)

Fa unes setmanes es va fer pública l'exhortació apostòlica del Papa Francesc que porta per títol *Crist viu*. En ella, inspirant-se en les aportacions dels participants en l'última assemblea del sínode dels bisbes, on s'ha reflexionat sobre la missió de l'Església d'acompanyar als joves i ajudar-los en el discerniment vocacional, ens ofereix les seues reflexions sobre el repte que suposa en el moment actual acostar-se a ells perquè obrin el seu cor i la seua vida al Senyor, i també sobre la necessitat que té l'Església d'aprendre d'ells si vol mantenir-se jove i no perdre l'entusiasme cercant falses seguretats mundanes. Ella no està únicament per a ensenyar als joves. També ha de deixar-se interpel·lar per ells. Donada la importància que aquest document pot tenir en la tasca pastoral, dedicarem unes setmanes a comentar-lo.

Després de recordar-nos alguns personatges de l'Antic Testament que, sent joves, van ser escollits per Déu com a instruments en favor del seu Poble (capítol 1r), el Papa ens convida a dirigir una mirada a Jesús, qui, en paraules de Sant Ireneu de Lió, és “jove entre els joves per a ser exemple dels joves i consagrar-los al Senyor” (22). Ell és qui ha d'il·luminar la missió de l'Església i el camí dels joves: “Jesús –afirma el Papa– no us il·lumina a vosaltres, joves, des de lluny o des de fora, sinó des de la vostra pròpia joventut, que comparteix amb vosaltres... Ell va ser veritablement un de vosaltres, i en Ell es poden reconèixer moltes notes dels cors joves” (30).

La joventut de Jesús va ser una preciosa preparació per a viure una missió que li exigiria el lliurament de la vida. En eixa etapa de la vida el Senyor, juntament amb la seua família, va passar per moments de dificultat com l'exili en Egipte i el retorn a Natzaret. Aquest temps va estar caracteritzat també per la vida humil i senzilla a la casa familiar, per l'obediència a Maria i Josep i per la vivència de la religiositat pròpia del poble d'Israel, com ho mostra l'episodi de la peregrinació a Jerusalem per a la celebració de la Pasqua quan tenia dotze anys. Tot això que es veia externament era expressió del camí espiritual que el Senyor vivia interiorment: “en la seua etapa de jove, Jesús es va anar «formant», es va anar preparant per a complir el projecte que el Pare tenia. La seua adolescència i la seua joventut el van orientar a eixa missió suprema” (27).

L'etapa juvenil de Jesús va ser un temps de creixement “en saviesa, edat i gràcia davant Déu i els homes” (Lc 2, 51), un període d'aprofundiment en la seua relació amb el Pare i amb els altres. Citant a Sant Joan Pau II, el Papa ens diu que va viure un autèntic creixement espiritual, perquè “la plenitud de gràcia en Jesús era relativa a l'edat: hi havia sempre plenitud, però una plenitud creixent amb el créixer de l'edat” (26). Aquest creixement espiritual el va portar a intensificar el desig de lliurar-se plenament a la missió que el Pare li havia confiat. “Aquests aspectes de la vida de Jesús –diu el Papa– poden resultar inspiradors per a tot jove que creix i es prepara per a realitzar la seua missió. Això implica madurar en la relació amb el Pare i en l'obertura a ser conduït a realitzar la missió que Déu encomana” (30).

Que no perdem la il·lusió per convidar als joves a dirigir la seua mirada al Senyor.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

La familia y la educación de los hijos (PALABRAS DE VIDA – 7 de abril 2019)

Durante este mes de abril se inicia un periodo en el que los padres tenéis que tomar decisiones importantes en lo que respecta a la educación de los hijos, puesto que es el momento de la preinscripción para el próximo curso escolar. Debéis elegir el centro que consideraréis más adecuado para su formación, y también decidir si queréis que participen o no en la clase de religión católica. Son dos decisiones importantes para su educación.

Estamos ante un deber moral de los padres y también de un derecho que el Estado debe respetar. En las circunstancias que estamos viviendo todavía son actuales las palabras del Concilio Vaticano II (GE 7) donde se «recuerda a los padres la grave obligación que les atañe de disponer, aun de exigir, todo lo necesario para que sus hijos» puedan recibir una educación moral y religiosa, y de este modo, «progresen en la formación cristiana a la par que en la profana». Además, «la Iglesia aplaude a las autoridades y sociedades civiles que, teniendo en cuenta el pluralismo de la sociedad moderna y fa-

voreciendo la debida libertad religiosa, ayudan a las familias para que pueda darse a sus hijos en todas las escuelas una educación conforme a los principios morales y religiosos de las familias».

Para poder ejercer su derecho, los padres han de tener la posibilidad de elegir para sus hijos la enseñanza de la religión en la escuela. La dimensión religiosa forma parte de la vida del hombre, que es un ser abierto a la trascendencia. Sin esta materia los alumnos están privados de un elemento fundamental para la formación, que ayuda a alcanzar una armonía vital entre fe y cultura. La enseñanza escolar de la religión es diferente y complementaria a la catequesis de la parroquia. Además del diferente ámbito donde cada una es impartida, son diferentes las finalidades: la catequesis se propone promover la adhesión personal a Cristo, mientras que la enseñanza escolar de la religión transmite a los alumnos los conocimientos sobre la identidad de la fe y de la vida cristiana, y sobre su compatibilidad con la cultura y la ciencia.

Otra de las decisiones importantes que debéis llevar a cabo en estas fechas es la elección del centro educativo. Desgraciadamente vivimos situaciones de inversión ética en la escuela por ciertas ideologías, que afectan a la moralidad de las personas y se quieren imponer a todos faltando a menudo al respeto al derecho a la libertad religiosa. También se pretende quitar a la escuela una parte importante de la misión que esta tiene, que no consiste únicamente en transmitir unos conocimientos, sino formar también en valores según una determinada concepción de la persona.

Por eso, la presencia de la iglesia en el mundo de la educación es hoy tan necesaria como en otros momentos de la historia, si queremos garantizar la pervivencia de una cultura cristiana y de unos valores que dignifican a la persona. Las escuelas católicas quieren ser un referente de calidad y equidad, en permanente búsqueda de la verdad e innovando para lograr un mejor aprendizaje, buscando la personalización y la adaptación a cada alumno. Con una propuesta que, teniendo como modelo a Jesús, ofrece a la persona un horizonte de sentido y caminos de crecimiento integral.

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

El camino de la cruz, camino de misericordia (PALABRAS DE VIDA – 14 de abril 2019)

Con la celebración del Domingo de Ramos iniciamos la Semana Santa. La narración de la pasión según San Lucas, que escuchamos en la Misa de este domingo que abre todas las celebraciones, nos habla de una muerte llena de signos y gestos de misericordia. Para ayudarlos a vivir en actitud de oración estos días santos, os invito a meditar dos momentos de misericordia del Señor en el camino de la Cruz, que nos transmite este evangelista.

El primero es el encuentro con las mujeres de Jerusalén que lloran y se lamentan por Él. Después de haber sido condenado, Jesús carga la Cruz y se encamina decididamente hacia el Calvario. En el camino se encuentra con unas mujeres que lloran por Él. Ha sido condenado y nadie le tiene compasión: ni los que le han condenado, ni los soldados que lo llevan al suplicio ni la multitud que asiste a ese espectáculo. No hay piedad para un condenado a muerte. Solo unas mujeres comprenden su sufrimiento. Lo ven caminar hacia la Cruz, saben que será ejecutado y este hecho toca sus corazones. El evangelista nos dice que lloraban y se compadecían de Él. La reacción de Jesús ante el llanto de estas mujeres es consolarlas. Quien en ese momento está más necesitado que nadie de piedad, de compasión y de amor, es quien consuela: “no llores por mí; llorad por vosotras y por vuestros hijos” (Lc 23,28). Jesús, que es llevado injustamente al suplicio, todavía tiene palabras para animar, para consolar, para sembrar el bien en el corazón de nuestro mundo y de aquellas personas que se apiadaban de Él. Esto es una obra de misericordia.

Un segundo detalle lo encontramos cuando Jesús ya está clavado en la Cruz. Todos los que asisten al espectáculo lo desprecian y se burlan diciendo: “a otros ha salvado; que se salve a sí mismo” (Lc 23, 35). Lo han condenado injustamente a una muerte de gran sufrimiento, a una tortura insoportable. Y ya en la Cruz, parece que el odio del mundo aún no está satisfecho. Al sufrimiento físico de la crucifixión se añade el sufrimiento moral de la burla, del ensañamiento, del desprecio. Jesús no se puede defender físicamente, pero lo hace de una manera sorprendente: responde al mal con bien, soportando las injurias y orando por quienes lo han condenado; pidiendo al Padre el perdón para sus perseguidores “Padre, perdónalos”. Y da una razón: “no saben lo que hacen” (Lc 23,34)”.

Esta respuesta nos sorprende porque nosotros, normalmente, nos defendemos del mal con mal; de las injurias injuriando; de las con-

denas condenando. En cambio Jesús se defiende perdonando. Nosotros buscamos motivos para acusarnos los unos a los otros; Jesús, desde la Cruz, busca motivos para excusarnos, para perdonarnos. Él, que en el Sermón de la Montaña nos había enseñado a amar y perdonar a los enemigos, en el momento de la Cruz pone en practica esa enseñanza. No podemos imaginar un gesto de misericordia más grande. Si la misericordia que hay en el corazón del Padre es perdonar a los pecadores, no hay misericordia más grande que perdonar a quienes han condenado a su propio Hijo. Jesús, desde la Cruz nos revela la grandeza del amor de Dios, un amor que humanamente no podríamos haber imaginado.

Que la celebración de esta Semana Santa nos lleve a tener un corazón como el de Jesucristo, más preocupado en consolar que en ser consolado y en perdonar que en ser perdonado.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Vivir desde la Pascua del Señor
(PALABRAS DE VIDA – 21 de abril 2019)

Después de la muerte del Señor, los discípulos vivían una situación de desconcierto. Seguramente no entendían cómo Dios había abandonado a Jesús. Él había pasado por el mundo haciendo el bien, había sido fiel a la voluntad del Padre. ¿Cómo era posible que Dios lo dejara morir en manos de unas autoridades que habían actuado con mentiras y por envidia? El final de Jesús no suponía para los discípulos únicamente desilusión o desengaño en Aquel en quien habían puesto sus esperanzas y por quien lo habían dejado todo. Era algo más profundo: lo que se cuestionaban era la misma fe en Dios. ¿Qué Dios es este que en el momento de la prueba, en lugar de proteger al justo lo abandona en manos de los malhechores? Los discípulos no solo necesitaban recuperar una ilusión humana, tenían que ser conducidos a la fe en el Dios y Padre de nuestro Señor Jesucristo.

En el fondo, la prueba de la fe que tuvieron que vivir los discípulos es la de todos los tiempos: el sufrimiento de los justos, el éxito del impío, la prepotencia del mal, la muerte de los inocentes, la fuerza de la injusticia... Tantas cosas que tuvo que sufrir el Señor

y que hoy continúan estando presentes en nuestro mundo. Los discípulos estarían convencidos de que la Cruz era la última palabra sobre Jesús. Hoy también muchos pueden pensar que el mal tiene la última palabra, que estamos viviendo en un mundo sin remedio. Si así fuera, no tendríamos esperanza.

En Pascua se nos anuncia que Dios resucitó a Jesús al tercer día y, al actuar así, demuestra que no lo había dejado en poder de la muerte y que le había dado la razón frente a quienes lo condenaron. Después de la resurrección los discípulos no tenían motivos únicamente para creer en Jesús: es su fe en Dios la que se había visto reforzada. Por eso su testimonio no dice únicamente que Cristo ha resucitado, sino que Dios lo ha resucitado. La resurrección de Cristo es la confirmación de nuestra fe en Dios.

Este anuncio es el que puede iluminar nuestro mundo, porque nos dice que la palabra definitiva no la tiene la muerte, sino la vida; que la prepotencia del mal ha sido vencida por el amor; que aunque la injusticia parece que tantas veces puede vencer, las causas justas siempre acaban venciendo; que vivir amando y haciendo el bien no es una opción ilusoria, sino la de aquellos que saben dónde está la auténtica vida; que trabajar por la paz y la justicia es lo que nos hace seguir el camino de Jesús, que es camino de vida.

La luz de Pascua es la verdad sobre Dios y también sobre el mundo. La gran prueba de la fe ha quedado clarificada; el éxito de los injustos es aparente; la victoria del mal no es definitiva; la mirada verdadera de la historia es la que nos da el mensaje de la resurrección de Cristo. Esto no quiere decir que la lucha se haya acabado. Jesús dijo a sus discípulos antes de la muerte: “en el mundo tendréis luchas; pero tened valor; yo he vencido el mundo” (Jn 16, 33). La celebración de la Pascua no nos evita las luchas. Al contrario, para los apóstoles fue el comienzo del testimonio que los llevaría a dar la vida por el Señor. Pero la Pascua nos libera del miedo para seguir luchando. Y en esa libertad podemos seguir trabajando por el Reino de Dios. Pascua es un mensaje de alegría y de esperanza, porque nos da la seguridad en la victoria definitiva de la voluntad del Padre y de su designio de salvación.

Que este mensaje ilumine nuestra vida en todo momento.

Feliz Pascua de resurrección.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Cristo vive (I)

(PALABRAS DE VIDA – 28 de abril 2019)

Hace unas semanas se hizo pública la exhortación apostólica del Papa Francisco que lleva por título *Cristo vive*. En ella, inspirándose en las aportaciones de los participantes en la última asamblea del sínodo de los obispos, donde se ha reflexionado sobre la misión de la Iglesia de acompañar a los jóvenes y ayudarles en su discernimiento vocacional, nos ofrece sus reflexiones sobre el reto que supone en el momento actual acercarse a ellos para que abran su corazón y su vida al Señor, y también sobre la necesidad que tiene la Iglesia de aprender de ellos si quiere mantenerse joven y no perder el entusiasmo buscando falsas seguridades mundanas. Ella no está únicamente para enseñar a los jóvenes. También debe dejarse interpelar por ellos. Dada la importancia que este documento puede tener en la tarea pastoral, dedicaremos unas semanas a comentarlo.

Después de recordarnos algunos personajes del Antiguo Testamento que, siendo jóvenes, fueron elegidos por Dios como instrumentos en favor de su Pueblo (capítulo 1º), el Papa nos invita a dirigir una mirada a Jesús, quien, en palabras de San Ireneo de Lyon, es “joven entre los jóvenes para ser ejemplo de los jóvenes y consagrarlos al Señor” (22). Él es quien debe iluminar la misión de la Iglesia y el camino de los jóvenes: “Jesús –afirma el Papa– no los ilumina a ustedes, jóvenes, desde lejos o desde fuera, sino desde su propia juventud, que comparte con ustedes... Él fue verdaderamente uno de ustedes, y en Él se pueden reconocer muchas notas de los corazones jóvenes” (30).

La juventud de Jesús fue una preciosa preparación para vivir una misión que le exigiría la entrega de su vida. En esa etapa de la vida del Señor, junto con su familia, pasó por momentos de dificultad como el exilio en Egipto y el regreso a Nazaret. Esta etapa estuvo caracterizada también por la vida humilde y sencilla en la casa familiar, por la obediencia a María y José y por la vivencia de la religiosidad propia del pueblo de Israel, como lo muestra el episodio de la peregrinación a Jerusalén para la celebración de la Pascua cuando tenía doce años. Todo esto que se veía externamente era expresión del camino espiritual que el Señor vivía interiormente: “en su etapa de joven; Jesús se fue «formando», se fue preparando para cumplir el proyecto que el Padre tenía. Su adolescencia y su juventud le orientaron a esa misión suprema” (27).

La etapa juvenil de Jesús fue un tiempo de crecimiento “en sabiduría, edad y gracia ante Dios y los hombres” (Lucas 2, 51), un período de profundización en su relación con el Padre y con los demás. Citando a San Juan Pablo II, el Papa nos dice que vivió un auténtico crecimiento espiritual, porque “la plenitud de gracia en Jesús era relativa a la edad: había siempre plenitud, pero una plenitud creciente con el crecer de la edad” (26). Ese crecimiento espiritual le llevó a crecer en el deseo de entregarse plenamente a la misión que el Padre le había confiado. “Estos aspectos de la vida de Jesús –dice el Papa– pueden resultar inspiradores para todo joven que crece y se prepara para realizar su misión. Esto implica madurar en la relación con el Padre y en la apertura a ser conducido a realizar la misión que Dios encomienda” (30).

Que no perdamos la ilusión por invitar a los jóvenes a dirigir su mirada al Señor.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Activitats
de l'Excm. i Rvdm. Mons. Enrique Benavent i Vidal,
bisbe de Tortosa
Abril 2019

- 1-5.- Madrid: participa en la reunió plenària de la Conferència Episcopal Espanyola.
- 6.- Visita a un sacerdot malalt.
- 7.- Seminari Diocesà: presideix la jornada diocesana del MID.
- 8-9.- Rep visites i despatxa assumptes en la cúria diocesana.
- 9-12.- Roma: en el marc de 400 aniversari de la fundació de la Reial Arxiconfraria de la Mare de Déu de la Cinta, el Sr. Bisbe presideix la peregrinació a Roma i l'audiència amb el Sant Pare.
- 13.- Parròquia *Sant Bartomeu*, de Benicarló: predica en l'últim dia de la novena al Sant Crist del Mar.
- 14.- Tortosa: presideix la celebració de Diumenge de Rams (benedicció de rams a l'absis de la Catedral, processó fins a l'interior de la Seu i Missa solemne).

- Benicarló: presideix la processó de baixada del Sant Crist del Mar.
- 15.- Despatxa assumptes en la cúria.
Castelló de la Plana, seu de la Diputació: signatura del conveni que la Diputació de Castelló manté en els bisbats de Sogorb-Castelló i Tortosa per a la restauració i conservació del patrimoni cultural de la província.
Tortosa, Catedral de Santa Maria: assisteix al concert de Setmana Santa.
- 16.- Despatxa assumptes en la cúria.
Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix la Missa Crismal.
- 17.- Rep visites i despatxa assumptes en la cúria, i es reuneix amb el Patronat de la Casa d'Acollida i amb la Comissió d'Assumptes Econòmics.
- 18.- Rep visites i despatxa assumptes en la cúria.
Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix la Missa de la Cena del Senyor.
- 19.- Tortosa, calvari: presideix el Via Creu.
Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix l'Ofici de Divendres Sant.
Tortosa: presideix la processó del Sant Enterrament.
Jesús: presideix la processó del Sant Enterrament.
- 20.- Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix l'Ofici Capitular.
Arnes: es reuneix amb els participants en la Pasqua Jove.
Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix la celebració de la Vetlla Pasqual.
- 21.- Tortosa, Catedral de Santa Maria: presideix la solemne Eucaristia de Pasqua de Resurrecció.
- 26.- Parròquia Ntra. Sra. del Niño Perdido, Alquerías del Niño Perdido: presideix la Missa d'Exèquies del M.I. Salvador Ballester Huguet, sacerdot del presbiteri tortosí.
- 27.- Parròquia *Sant Pere*, de Corbera d'Ebre: presideix l'Eucaristia i administra el sagrament de la Confirmació a un grup de joves.
- 28.- Parròquia *l'Assumpció de Maria*, de Gandesa: presideix l'Eucaristia i administra el sagrament de la Confirmació a un grup de joves.
- 29-30.- Rep visites i despatxa assumptes en la cúria.

Crònica diocesana

EL PAPA RECIBE EN AUDIENCIA A LA REAL ARCHICOFRADÍA DE LA VIRGEN DE LA CINTA.

Entusiasmo, alegría, fe y también un gran sentido de compromiso: es lo que sienten los fieles tortosinos que peregrinan a Roma junto a su Obispo, Mons. Benavent Vidal, para encontrarse con el Papa Francisco en el viernes 12 de abril. Entrevista: *Griselda Mutual – Ciudad del Vaticano*

«De acuerdo con la Cinguli traditio, la noche del 24 de marzo de 1178, la Virgen María descendió milagrosamente a la Catedral de Tortosa para entregar a los tortosinos su Sagrado Cíngulo: *por cuanto esta Iglesia está edificada a honor de mi Hijo y mía y vosotros los de Tortosa tenéis gran cuidado de venerarme y servirme y en prenda del amor que os tengo os doy esta Cinta, de que voy ceñida, hecha por mis propias manos, y os la dejo sobre este altar*».

Audiencia

En Roma para acompañar a la Archicofradía de la Virgen de la Cinta, Patrona de Tortosa, en la audiencia concedida por el Santo Padre con motivo de los 400 años de la fundación de la misma, el Obispo de la diócesis tortosina, Monseñor Enrique Benavent Vidal, habló con Vatican News. Temas abordados fueron la presencia de la Virgen en la vida de los fieles, sus celebraciones, los proyectos pastorales de su diócesis y la historia de la Archicofradía que, además de realizar actividades religiosas, promueve actividades culturales y colabora en proyectos caritativos.

Interpelado sobre la fuerza evangelizadora de la piedad popular, Mons. Benavent Vidal responde recordando lo afirmado por el Romano Pontífice en el texto programático de su pontificado, la Exhortación Apostólica *Evangelii Gaudium*.

La fuerza evangelizadora de la piedad popular

La devoción popular –afirma el obispo– es como el Evangelio de los pobres: es como una manera de anunciar el Evangelio que llega

a todas las personas, tengan más o menos cultura. Además es una manera de anunciar el Evangelio que toca el corazón de las personas: muchas veces, incluso más que nuestros discursos y nuestras homilías. He comprobado como muchas personas que a veces les cuesta seguir una homilía o un discurso, cuando se encuentran ante un signo de la fe que les toca el corazón, realmente, en muchos casos, su vida cambia.

El año jubilar de la Virgen de la Cinta

Durante el 2017, año jubilar de la Virgen de la Cinta, la diócesis celebró diversos actos religiosos en la Catedral de Santa María de Tortosa, en donde se encuentra la Capilla reservada a la veneración a la Virgen, que conserva la reliquia de la Santa Cinta: también actos culturales y peregrinaciones a otros lugares de España acompañaron el año jubilar, y, tal como narra el obispo, “como fruto de este año se publicó una gran historia de la devoción de la Virgen de la Cinta”. Culmen del año jubilar será la colocación, en la fachada de la Catedral, de una gran escultura en mármol de carrara en honor a la Virgen.

“La Virgen de la Cinta –prosigue el prelado– se celebra cada año el primer domingo del mes de setiembre. La fiesta mayor de Tortosa se prolonga con un novenario en honor a la Virgen en la Catedral. También en la noche entre el 24 y 25 marzo, en la fiesta de la Encarnación del Señor –que según la tradición es el día en que la Virgen se apareció dejando el ‘cíngulo’– a medianoche, hora en que según la tradición se apareció la Virgen, se celebra la Eucaristía en la Capilla”.

Proyectos caritativos de la Archicofradía

La archicofradía, aprobada por el Papa Pablo V el 7 de junio de 1617 “colabora desde hace ya muchos años en proyectos caritativos de la Diócesis, porque –precisa el obispo– una de las cosas que queremos es que las cofradías en sus proyectos caritativos no actúen por su cuenta, sino integradas en el plan de la diócesis”. Por lo tanto “la archicofradía de la Virgen de la Cinta ha colaborado mucho en estos últimos años con Cáritas diocesana, con Caritas inter-parroquial de la ciudad de Tortosa, con la Casa de Acogida de transeúntes y también con otros proyectos sociales como son un comedor escolar, becas de ayuda a niños de familias necesitadas para el estudio”, siempre

en el intento de que “la archicofradía y todas las otras cofradías de la diócesis en sus actividades caritativas colaboren con las instituciones de la diócesis”.

El regalo de la Virgen a los fieles tortosinos

Y ¿qué significa para los fieles el encuentro con el Papa Francisco?

“Para nosotros es, diría yo, un ‘regalo’ que nos ha hecho la Virgen porque realmente la diócesis de Tortosa es una Diócesis pequeña, (280 mil habitantes), seguramente poco conocida fuera de España, aunque es una diócesis que tiene una larga historia”.

“El Papa ha tenido este detalle con nosotros, se lo quiero agradecer desde aquí: yo creo que para la Archicofradía de la Cinta y para toda la Diócesis es, por una parte, un honor, y por una parte un gesto que tiene que llevarnos a que nuestro vínculo con la Santa Sede y con el Sucesor de Pedro sea más fuerte, y también, es un compromiso escuchar las indicaciones del Papa y vivir cada día en una comunión más profunda con él”.

Palabras del Excmo. y Rvdmo. Mons. Enrique Benavent Vidal, Obispo de Tortosa, en la audiencia papal

Santo Padre:

Según una antiquísima y hermosa tradición transmitida a través de los libros litúrgicos de la diócesis de Tortosa, la noche del 24 al 25 de marzo del año 1178, cuando ya había concluido la construcción de la primitiva catedral, la Santísima Virgen se hizo visible a un sacerdote devoto que se disponía a celebrar el oficio de maitines y le hizo entrega del sencillo cingulo con el que ceñía su manto, diciéndole: “porque habéis construido esta Iglesia en honor de mi Hijo y en el mío y porque os amo a vosotros los tortosinos, pongo sobre el altar este cingulo con el que me ciño y os lo entrego para que lo conservéis como signo de mi amor”

Ese cingulo, que materialmente es el de una muchacha pobre, es el tesoro máspreciado que conserva nuestra catedral (*lo nostre*

tesor). Desde hace siglos es el lazo que ata los corazones de los tortosinos al de la Virgen, uniéndolos en el cielo y en la tierra, en la vida y en la muerte. Gracias a él la devoción a la Santísima Virgen y la fe se han transmitido en nuestra ciudad de generación en generación.

Por él nuestra historia tiene páginas de oro: la Virgen ha hecho que en nuestra diócesis hayan crecido abundantes frutos de santidad: San Francesc Gil de Federich, misionero en Vietnam y mártir; San Pere Mártir Sans i Jordà, obispo, misionero en China y mártir; el beato Jacint Orfanell, misionero en Japón y mártir. A los pies de la Virgen, Santa María Rosa Molas creció en la caridad y en el deseo de consolar a los que sufrían, y se entregó al cuidado de los enfermos pobres en el hospital municipal de la Santa Cruz. San Enric de Ossó ideó un programa de catequización de los niños. El beato Manuel Domingo y Sol, a quien San Juan Pablo II llamó apóstol de las vocaciones, se preocupó por la promoción y el cuidado de las vocaciones sacerdotales. Y el beato Josep Maria Peris, que hace 100 años compuso la melodía del himno en honor de la Virgen, que todos cantamos con entusiasmo, dio también su vida como testimonio de la fe. La presencia de la Madre del Señor ha hecho de nuestra pequeña diócesis una gran diócesis en testigos de vida cristiana.

Hemos celebrado el cuarto centenario de la fundación de la Real Archicofradía. Gracias a ella se ha mantenido y ha crecido la devoción a la Virgen de la Cinta. Es una advocación que, por su origen (la fiesta de la Encarnación del Señor), lleva a valorar y a cuidar la vida del ser humano no nacido. Durante estos años he escuchado el testimonio de madres gestantes en dificultad, que han protegido la vida de sus hijos confiadas en la Virgen, y que han experimentado su protección sobre sus hijos no nacidos. Durante los años de crisis la Archicofradía ha colaborado con las instituciones caritativas de la diócesis: Cáritas diocesana e interparroquial, casa de acogida, y con diversos programas de atención a los más pobres. Si la devoción a la Madre del Señor es auténtica nos llevar a estar atentos a las necesidades de todos sus hijos.

Santo Padre, para mí como obispo de Tortosa y para toda la diócesis; para la ciudad, representada hoy en su alcaldesa; para la Archicofradía y la Corte de Honor; y para todos los que estamos aquí, este encuentro es una gracia inmerecida que refuerza más los vínculos con la Sede de Pedro, vínculos históricamente fuertes, porque su antecesor Adriano VI era obispo de Tortosa cuando fue elegido Papa y siempre conservó el afecto por la que había sido su diócesis. Este

encuentro es otro signo de amor que la Santísima Virgen ha tenido con nosotros y es, sin duda, uno de los acontecimientos más importantes para la Archicofradía en sus 400 años de historia.

Le aseguro que oramos por usted a la Santísima Virgen, y le pedimos que le conceda fortaleza y sabiduría para continuar por muchos años guiando al Pueblo cristiano por los caminos del Evangelio.

Muchas gracias.

Saludo del Santo Padre a la Archicofradía de Nuestra Señora de la Cinta, Tortosa Viernes, 12 de abril de 2019

Queridos Cofrades y devotos de la Virgen de la Cinta:

Me alegro de recibirlos aquí con motivo del cuarto centenario de la fundación de esa asociación de fieles consagrada al culto de nuestra Madre. Saludo a Mons. Enrique Benavent, obispo de Tortosa, y a la señora Meritxell Roigé, alcaldesa de la ciudad, que los acompañan en esta peregrinación.

La cofradía de Nuestra Señora de la Cinta ha estado desde su comienzo vinculada al sucesor de Pedro. Pocos meses después de la constitución de la hermandad, aprobada por el obispo de esa ciudad, Luis de Tena, quisieron que fuese confirmada por el papa Pablo V. Y ahora, con esta peregrinación a la tumba de Pedro, desean renovar ese vínculo de comunión.

Este gesto de adhesión no es algo del pasado que suscita solo un mero interés histórico, sino que mantiene viva su actualidad. Ustedes se llaman hermanos, cofrades, y de esa manera ponen de manifiesto la realidad fundamental de nuestras vidas, que todos somos hijos de Dios. Etimológicamente, cofradía significa «unión de hermanos». Pero no basta con decir que somos hermanos, sino que hay que recordar siempre esa unidad “fundacional” que nos marca como tales. Los hermanos —sabemos— con frecuencia discuten, y se pelean por tantas cosas, pero aun cuando eso suceda, saben mantener siempre viva esa búsqueda de un bien que no puede excluir la paz y la concordia entre ellos. Y cuando no logran hacerlo, sufren. El vínculo de la caridad que en cuanto cofrades los une con su Obispo

y, a través de él, con el Papa, constituye un don importante que los enriquece pero que también comporta una misión: la de ser fermento de solidaridad en la sociedad.

Mirando el ejemplo de María estamos llamados a llevar esa fraternidad a todos los rincones de la sociedad. Ustedes están presentes en diferentes realidades eclesiales en vuestra diócesis, de esa manera colaboran para que la Iglesia sea ante todo casa, familia, lugar de acogida y de amor, en la que todos, especialmente los pobres y marginados, puedan sentirse parte y jamás verse excluidos ni rechazados. Viviendo de este modo la fraternidad se convierte en misión, que interpela y no deja indiferentes, pues el amor mutuo que sale y se dirige hacia los demás es nuestra carta de presentación. Así, incluso los que no tienen fe, podrán decir aquel elogio de Tertuliano: «Miren cómo se aman» (*Apologeticum*, 39: *PL I*, 471).

Vivir de esta manera, como hermanos unidos, supone esfuerzo y renuncia, pero les aseguro que merece la pena, porque es un signo ante la sociedad que siempre está dividida, no es moda de ahora, siempre estuvo y es un pecado social dividirnos. Por eso toda manifestación de hermandad, de solidaridad ayuda. Los animo en su tarea para que sean signo ante el mundo de esa fraternidad que viene de Dios.

Que el Señor los bendiga y sostenga siempre, y que la Virgen Santa los cuide y los acompañe en este trabajo de consolidar la fraternidad. Y, por favor, no se olviden de rezar por mí. Muchas gracias.

El Papa Francesc va rebre en audiència privada la Reial Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta *-Crònica d'una devota-*

Els dies 10, 11 i 12 d'abril, el Papa Francesc va rebre vuitanta-sis tortosins, membres de la Reial Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta i de la Cort d'Honor i altres devots de la Mare de Déu, que ens vam desplaçar a Roma, encapçalats per l'Excm. i Rvdm. Bisbe de Tortosa, Mons. Enrique Benavent Vidal. Ens van acompanyar els sacerdots de la diòcesi: Mn. Josep Ma Membrado, Prior de l'Arxiconfraria, Mn. Antonio Ripollés i Mn. Rubén García. El dia de l'Audiència s'hi van fer presents l'alcalde de Tortosa, Sra. Meritxell Roigé, en representació de la nostra ciutat, Mons. Lluís Serrano qui

actualment està al Vaticà i Mn. Joan Guerola, rector de la parròquia “Sant Miquel” de La Cava- Deltebre.

A les 14 hores vam sortir en autocar seixanta sis pelegrins. Els altres vint es van desplaçar particularment. El Sr. Muñoz ens donà la benvinguda i tot seguit passà la paraula al Primer Majordom de l'Arxiconfraria, Sr. Josep Ma. Utges. Ens digué que havíem iniciat un viatge ple d'il·lusió per ser rebuts pel Sant Pare, que serà una nova experiència per a tots. Després de presentar-nos a la qui seria la nostra guia al llarg del viatge, Gemma González, ens saludà Mn. Josep Ma Membrado, Prior de l'Arxiconfraria. Va remarcar la bonica experiència que acabàvem d'iniciar, anar a Roma i tenir audiència privada amb el Papa Francesc i rebre la benedicció del qui representa el Senyor aquí a la terra. Demanem a la Mare de Déu que ens acompanye i ens done un bon viatge. Es van cloure les intervencions cantant l'himne de la Mare de Déu de la Cinta.

En arribar a Roma, ens vam allotjar a la Casa San Juan de Àvila. L'endemà al matí vam celebrar l'Eucaristia a l'església Santa Maria dell' Anima, on al presbiteri està la tomba d'Adrià VI, bisbe de Tortosa i Papa, i a la dreta de la porta principal, la del bisbe Guillem, qui també fou bisbe de Tortosa, encara que mai no va residir a Tortosa, ja què prengué possessió per procurador i regí la diòcesi per mitjà d'un Vivari General.

En acabar la Missa, ens van fer una petita gravació, i Mn. Jordi ens explicà a grans trets el més destacable de l'església Santa Maria dell' Anima.

Direcció a la plaça Navona, ens vam concentrar per anar a visitar la Basílica de Sant Pere del Vaticà. Des de l'autobús, Mn. Jordi ens anava assenyalant els llocs més destacats per on passàvem: A la tarda vam fer en autocar una visita guiada per Roma.

El divendres 12, darrer dia de la nostra estada a Roma, ens vam concentrar tots a les 8 h. a la plaça Sant Pere, per assistir a la Missa concelebrada i presidida pel Sr. Bisbe, a la Capella de Sant Josep. Va fer-s'hi present l'alcaldesa de Tortosa, en representació de la nostra ciutat. Abans d'iniciar la celebració, el Sr. Bisbe ens digué que ens trobàvem a l'altar de Sant Josep, patró de l'Església i ens demanà pregar per les intencions de l'Església i del Papa Francesc, per a que segueixi conduint-la. Després de la benedicció ens vam desplaçar a la Porta Santa Anna. Vam tenir un temps lliure abans de l'Audiència amb el Papa..

En entrar el Sant Pare a la Sala d'Audiències, vam rebre'l amb un fort aplaudiment. El Sr. Bisbe va fer el discurs de presentació. El Primer Majordom de l'Arxiconfraria, Sr. Josep Ma Utges, li adreçà unes paraules al Papa Francesc, explicant-li què era l'Arxiconfraria que ja ha complert quatre-cents anys de culte a la Mare de Déu de la Cinta, tan estimada pels tortosins. Ens honora haver vingut presidits pel nostre Bisbe i acompanyats per la nostra Alcaldessa, per membres de la Cort d'Honor que amb les seues bones obres escampen la llavor de la devoció a la nostra Mare i per un nombrós grup de tortosins i tortosines. Li comunicà al Papa que en els últims deu anys, donada la crisi en la que vivim, l'Arxiconfraria porta a terme una tasca social, creant un banc d'aliments frescos que cada dia es lliuren a Càritas, Creu Roja i Casa d'Accollida regentada per les germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül. Durant aquests deu anys hem aportat 388.000 Kg. d'aliments. També ajudem els xiquets/es pobres donant-los beques mitjançant les àrees especialitzades de Càritas i Creu Roja amb el suport del programa per als més vulnerables. Hem lliurat 19.000 euros. El Sr. Utges li comunicà al Sant Pare que el dia 7 d'abril, en junta ordinària de l'Arxiconfraria, van anomenar-lo "Confrare d'Honor", per la qual cosa li demanaven la seua acceptació, així com la insígnia de l'Arxiconfraria, que reproduceix el reliquiari que conté la Sagrada Cinta. També li digué que seria una gran alegria si poses la seua signatura en el Llibre d'Honor. Sol·licità la seua benedicció per a tots els presents i per als devots de la Mare de Déu que no han pogut venir i li digué que seguirem pregant per l'Església i pel nostre Papa Francesc. El Primer Majordom acabà amb les paraules: Visca la Mare de Déu de la Cinta!!!

Tot seguit el Sant Pare ens adreçà unes paraules, les quals no transcriu, igual que les del Sr. Bisbe, perquè estan íntegres a la pàgina web del bisbat i publicades al Butlletí Oficial del Bisbat. A continuació se li va imposar al Papa la insígnia d'or de l'Arxiconfraria. El Sr. Bisbe li lliurà una imatge preciosa de la Mare de Déu de la Cinta. També se li va fer entrega dels dos toms del llibre de Mn. Josep Alanyà: "Santa Maria de la Cinta. Història i documents. 1178-2017". Finalment la presidenta de la Cort d'Honor, Sra. Pepita Borràs li portà una rosa blanca fent memòria de santa Teresa de l'Infant Jesús, de qui tan devot és el Sant Pare.

Un moment també molt emocionant de l'audiència fou poder saludar cadascú de nosaltres personalment al Papa, acompanyat pel nostre bisbe Enrique. Les llàgrimes als ulls de la majoria de pele-

grins feien palesa la joia interior d'aquest esdeveniment inesborrable al llarg de la nostra vida.

Un temps lliure, dinar, recollida de l'equipatge i direcció a l'aeroport amb el cor ple de goig espiritual i amb el desig de comunicar als tortosins la joia dels dies passats a Roma. Gràcies al Sr. Bisbe, a Mn. Jordi Bertomeu, a tots els organitzadors i a tots els pelegrins per haver viscut aquests dies de fraternitat, una de les primeres paraules que ens adreçà el Papa Francesc. *Maria Joana Querol Beltrán*

**Recull de notícies,
publicades al setmanari “Vida diocesana”
Mes d'abril de 2019**

**Visita de la responsable
del centre Juana Azurduy a Sucre, Bolívia.**

Martha Noya, responsable del centre Juana Azurduy a Sucre (Bolívia), on ajuden dones en situació de violència, va ser a principis del mes de febrer la invitada especial de la delegació de Tortosa de Mans Unides en el llançament de la 60a campanya. Noya va compartir amb els col·legis Sagrada Família i Teresià de Tortosa, diverses paròquies i el sopar solidari de Benicarló els projectes que porta a terme amb el suport de Mans Unides. També va presentar als mitjans de comunicació, juntament amb la delegada diocesana, el lema de la campanya 2019 “Creiem en la igualtat i en la dignitat de les persones”, que aquest any incidirà en els drets de la dona. Ha estat un testimoni molt valuós de com els projectes que recolza Mans Unides arriba als seus beneficiaris. *Delegació de Tortosa de Mans Unides*

**El Bisbat de Tortosa i l'Ajuntament d'Horta de Sant Joan
signen el conveni definitiu per a la cessió de la casa abadia.**

El Bisbat de Tortosa va signar el passat mes de febrer un conveni amb l'Ajuntament d'Horta de Sant Joan per tal que el consistori pugui disposar del complex de la casa abadia, on hi vol ubicar el futur Museu Picasso. Com a contrapartida, l'Ajuntament terraltí cedeix un habitatge de l'Antic Hostal perquè hi pugui viure el mossèn del municipi. El consistori també assumirà la meitat del cost de les obres de reparació de la teulada de l'església de Sant Joan Baptista.

Les obres, iniciades ara fa uns mesos i ja finalitzades, han tingut un cost de 33.655,33 euros.

Amb el conveni signat el dimarts 5 de febrer s'actualitza un primer conveni de gener de 2010, on s'estipulava un contracte de cessió definitiva de la Casa Abadia d'Horta de Sant Joan a favor de l'Ajuntament per ubicar-hi el Museu Picasso. També s'establí la reserva d'un espai a la casa per a l'habitatge del capellà i lloc de catequesi. En cas de no poder-se ubicar aquests dos espais a la Casa Abadia, el consistori havia de proporcionar al sacerdot un habitatge alternatiu amb tots els serveis.

Finalment, aquest habitatge s'ubicarà a l'Antic Hostal on hi ha un pis que l'Ajuntament d'Horta de Sant Joan cedeix de forma definitiva al Bisbat perquè pugui ser residència del mossèn del poble. El cost de la rehabilitació de l'espai anirà a càrrec de l'Ajuntament.

El vicari general del Bisbat de Tortosa, mossèn José Luís Arin; el rector de la parròquia de Sant Joan Baptista d'Horta, mossèn Josep Maria Garcia; i l'alcalde d'Horta de Sant Joan, el senyor Joaquim Ferràs, es van felicitar per haver arribat a un acord definitiu que beneficia totes les parts i també el manteniment i preservació del patrimoni d'Horta i de la diòcesi tortosina.

Inauguració i benedicció de les obres de reforma del campanar de l'església parroquial de Canet lo Roig.

El bisbe de Tortosa, monsenyor Enrique Benavent, va participar el divendres 8 de febrer en l'acte d'inauguració i benedicció de les obres d'arranjament i reforma de la part superior del campanar i de les tres cornises de l'església de Sant Miquel Arcàngel de Canet lo Roig. Les obres, que només en el cas del campanar han suposat una inversió de prop de 90.000 euros, han estat finançades pel Bisbat de Tortosa, la Diputació de Castelló, la Generalitat Valenciana i la mateixa parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Canet lo Roig. En els treballs de reparació i consolidació de la cornisa del temple s'hi van invertir gairebé 38.000 euros.

El Bisbat de Tortosa i l'Ajuntament de Canet lo Roig signen el conveni de cessió de l'ermita del Calvari.

El Bisbat de Tortosa i l'Ajuntament de Canet lo Roig van signar el passat mes de febrer el conveni de cessió de l'ermita del calvari

d'aquesta localitat del Baix Maestrat. L'ermita està situada al sud-est de la població, damunt un monticle al costat de la carretera de la Jana. És una construcció de finals del segle XVIII que va deixar de ser emprada per al culte fa més d'un segle. La manca d'ús i el pas del temps han anat degradant l'edifici, que en l'actualitat es troba en estat ruïnós, amb part d'una paret i de la cúpula central enfonsades.

Ara, l'Ajuntament de Canet lo Roig rep aquest emblemàtic element patrimonial en cessió d'ús per als propers 50 anys. Durant aquest temps, el consistori podrà disposar de l'ermita per fer-hi les obres d'arranjament pertinents i emprar l'espai per a realitzar-hi activitats culturals i socials.

El bisbat de Tortosa es felicita per l'acord que s'ha assolit amb l'Ajuntament de Canet lo Roig. Aquest ha estat un acord que dona resposta positiva a una antiga aspiració del municipi: poder restaurar per a la població una capella emblemàtica des d'on es pot admirar una bonica panoràmica del municipi. Aquesta construcció, a més, té la qualificació de Bé de Rellevància Local amb la categoria de Monument d'Interès Local per la Disposició Addicional Quinta de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià.

L'acord també arriba pocs dies després que s'hagi fet la benedicció de les obres d'arranjament de la part superior del campanar i de les tres cornises de l'església de Sant Miquel Arcàngel de Canet lo Roig. Les obres, que només en el cas del campanar han suposat una inversió de prop de 90.000 euros, han estat finançades pel Bisbat de Tortosa, la Diputació de Castelló, la Generalitat Valenciana i la mateixa parròquia de Sant Miquel Arcàngel.

Jornada de solidaritat parroquial a l'església de la Mare de Déu dels Dolors, de Tortosa.

La Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors de Tortosa va viure el divendres 22 de febrer una experiència de solidaritat dins la Campanya Mans Unides 2019. Al saló parroquial es va celebrar una sessió que va començar amb una pregària inicial a càrrec del sr. rector. Després s'explicà en video què és i com va néixer Mans Unides. Maria Balart, en nom de la delegació territorial, exposà els projectes per a la campanya d'enguany. Es demanà una aportació voluntària per al Sopar de Fam.

Tot seguit es va fer un bingo solidari. Els premis eren donació d'alguns particulars i, sobretot, d'establiments comercials del barri.

Destacaven entre els premis 2 bicis d'adults i 3 d'infants, 11 vals per menús diaris a restaurants, 1 Bíblia comentada en 17 volums, 1 pernil, 1 bacallà d'Islàndia, 3 safates de carn i baldanes, fruita abundant, objectes de joieria, mantes de sofà i calculadores, productes de bellesa, de neteja, d'oficina, etcètera. Els joves de la parròquia cantaven els números premiats. Al final es va fer un bingo gratuït exclusiu per a xiquets i xiquetes presents al saló. El guanyador va ser un xiquet de Post-Comunió que, veient com a un company més petit se li n'anaven els ulls cap a la bici, li donà el premi. *Consell Pastoral Parròquia Tortosa-Dolors*

Exercicis Espirituals.

Atenent a les paraules de Jesús als seus apòstols: “Veni ara tots sols en un lloc despoblat i reposeu una mica”, un grup de sacerdots diocesans ens reuníem el diumenge 24 de febrer a la nit, juntament amb dos diaques permanents, a la casa d'espiritualitat sant Enric d'Ossó, a Jesús-Tortosa. Vam estar reunits sota la direcció de Monsenyor D. Jesús Fernández González, bisbe auxiliar de Santiago de Compostel·la, fins al divendres 1 de març, després de dinar.

Vam viure uns dies d'intensa pregària, tant individual com comunitària. Va haver-hi litúrgia de les Hores en comú, meditacions i xerrades. Llargs espais perquè cadascú poguéssim reflexionar sobre els temes tractats, a les habitacions, al camp, a les capelles o oratoris de la casa, sempre apropant-nos més al Senyor.

En caure el dia, trobar-nos davant Jesús exposat a l'altar per lloar-lo, adorar-lo i glorificar-lo era una estona d'especial vivència davant el Senyor. I com a continuació i culminació del dia, la sagrada Eucaristia, viscuda per tots amb total entrega, participació i devoció.

En la nostra pregària, aquells dies vam demanar al Senyor per l'Església, per tots els batejats, pel Papa Francesc, pel nostre bisbe Enrique, pel bisbe Jesús que ens dirigia; pels altres bisbes, sacerdots i diaques, que ens sentim treballadors privilegiats del Regne, perquè ens ha cridat a guiar, pasturar i servir als nostres germans, cada un en el seu ministeri.

Van ser uns dies necessaris, per identificar-nos més amb el Senyor, tenir cura de la fraternitat sacerdotal, i poder tornar a les parròquies amb ànims renovats i total entrega a les persones que ens han estat confiades. *Mn. J. Bta. Jovaní, diac.*

Trobada dels participants en el Curs Alpha.

Després de sis trobades participant en els sopars del Curs Alpha, els participants i organitzadors del curs que s'està realitzant a l'Hospitalet de l'Infant van celebrar el que s'anomena Dia Alpha, en un lloc diferent de la parròquia on s'havia fet fins ara. És un dels moments més intensos del curs, on es parla de qui és i com actua l'Esperit Sant, com ens podem omplir d'Ell i com es pot viure la vida al màxim, tot incorporant una pregària d'invocació de l'Esperit Sant, que, en aquest dia, va ser molt emocionant. La jornada va transcórrer en un bon clima ambiental i meteorològic, el passat 9 de març, al Santuari de la Mare de Déu del Loreto, a Tarragona. *Mn. Jordi Salvadó*

Santa Seu

Sant Pare

**Discurso del Papa Francisco,
en la visita al Santuario de Loreto.
Firma de la Exhortación Apostólica ‘Vive Cristo’
25-marzo de 2019**

Queridos hermanos y hermanas, ¡buenos días! Y gracias por vuestro calurosa bienvenida, ¡gracias!

Las palabras del ángel Gabriel a María: “Alégrate, llena de gracia” (Lc 1, 28), resuenan de manera singular en este Santuario, un lugar privilegiado para contemplar el misterio de la Encarnación del Hijo de Dios. Aquí, de hecho, están las paredes que, según la tradición, provienen de Nazaret, entre las cuales la Santísima Virgen pronunció su “sí”, convirtiéndose en la madre de Jesús. Desde que la llamada “casa de María” se convirtió en una presencia venerada y amada en este lugar, la Madre de Dios no ha dejado de conseguir beneficios espirituales para aquellos que, con fe y devoción, vienen aquí para rezar. Entre estos, hoy también me coloco yo, y agradezco a Dios el habérmelo concedido precisamente en la fiesta de la Anunciación.

Saludo a las Autoridades, con gratitud por su acogida y su colaboración. Saludo al arzobispo Fabio Dal Cin, que ha expresado los sentimientos de todos vosotros. Con él saludo a los otros prelados, a los sacerdotes, a las personas consagradas, con un pensamiento especial para los Padres capuchinos, a quienes está confiada la custodia de este insigne santuario tan querido por el pueblo italiano. ¡Son buenos estos capuchinos! Siempre en el confesionario, siempre, hasta el punto de que entras en el santuario y siempre hay allí, uno, o dos, o tres o cuatro, pero siempre; tanto por la mañana como por la tarde y es un trabajo difícil. Son buenos y les agradezco especial-

mente este precioso ministerio del confesionario continuo durante toda la jornada. ¡Gracias! Y a todos vosotros, ciudadanos de Loreto y peregrinos reunidos aquí, extendiendo mi cordial saludo.

A este oasis de silencio y piedad, vienen muchos, de Italia y de todo el mundo, para conseguir fortaleza y esperanza. Pienso en particular en los *jóvenes, las familias y los enfermos*.

La Santa Casa es *la casa de los jóvenes*, porque aquí la Virgen María, la joven llena de gracia, sigue hablando a las nuevas generaciones, acompañando a cada uno en la búsqueda de su propia vocación. Por eso he querido firmar aquí la Exhortación Apostólica, fruto del Sínodo dedicado a los jóvenes. Se titula “*Christus vivit – Cristo vive*”. En el evento de la Anunciación, aparece la dinámica de la vocación, expresada en los tres momentos que marcaron el Sínodo: 1) escucha del proyecto de la Palabra de Dios; 2) discernimiento; 3) decisión.

El primer momento, el de la *escucha*, se manifiesta con las palabras del ángel: “No temas María, [...] concebirás un hijo, le darás a luz y le pondrás por nombre Jesús” (vv. 30-31). Siempre es Dios quien toma la iniciativa de llamar para que lo sigamos. Dios es quien toma la iniciativa. Él nos precede siempre, nos precede, abre camino en nuestra vida. La llamada a la fe y al camino coherente de vida cristiana o a la consagración especial es una irrupción discreto pero fuerte de Dios en la vida de un joven, para ofrecerle su amor como un regalo. Es necesario estar listos y dispuestos a escuchar y aceptar la voz de Dios, que no se reconoce en el ruido y la agitación. Su diseño sobre nuestra vida personal y social no se percibe quedándose en la superficie, sino bajando a un nivel más profundo, donde actúan las fuerzas morales y espirituales. Es allí donde María invita a los jóvenes a bajar y entra en sintonía con la acción de Dios.

El segundo momento de cada vocación es el *discernimiento*, expresado en las palabras de María: “¿Cómo será esto?” (V. 34). María no duda; su pregunta no es una falta de fe; de hecho, expresa el deseo de descubrir las “sorpresas” de Dios. Ella está atenta para captar todas las exigencias del plan de Dios para su vida, para conocerlo en todas sus facetas, para que su colaboración sea más completa y más responsable. Es la actitud propia del discípulo: toda colaboración humana con la iniciativa gratuita de Dios debe inspirarse en una profundización de las propias capacidades y actitudes, conjugadas con el saber que siempre es Dios es el que da, el que actúa; así también la pobreza y la pequeñez de aquellos a quienes el Señor llama a se-

guirlo en el camino del Evangelio se transforma en la riqueza de la manifestación del Señor y en la fuerza del Todopoderoso.

La *decisión* es el tercer pasaje que caracteriza toda vocación cristiana y se hace explícita en la respuesta de María al ángel: “Hágase en mí según tu palabra” (v. 38). Su “sí” al proyecto de salvación de Dios, actuado a través de la Encarnación, es la entrega a Él de toda su vida. Es el “sí” de la plena confianza y la total disponibilidad a la voluntad de Dios. María es el modelo de cada vocación y la inspiradora de toda pastoral vocacional: los jóvenes que buscan o se preguntan sobre su futuro, pueden encontrar en María aquella que los ayuda a discernir el plan de Dios para sí mismos y la fuerza para adherirse a él.

¡Pienso en Loreto como en un lugar privilegiado donde los jóvenes pueden venir en busca de su vocación, a la escuela de María! Un polo espiritual al servicio de la pastoral vocacional. Por lo tanto, espero que se relance el Centro “Juan Pablo II” al servicio de la Iglesia en Italia e internacionalmente, en continuidad con las indicaciones surgidas del Sínodo. Un lugar donde los jóvenes y sus educadores puedan sentirse bienvenidos, acompañados y ayudados a discernir. Por este motivo, también pido encarecidamente a los frailes capuchinos un servicio más: el servicio de ampliar el horario de apertura de la basílica y de la Santa Casa a última hora de la tarde y también a primera de la noche cuando haya grupos de jóvenes que vienen a orar y discernir su vocación.

El Santuario de la Santa Casa de Loreto, también debido a su ubicación geográfica en el centro de la península, se presta a convertirse, para la Iglesia que está en Italia, en un lugar de propuesta para la continuación de los encuentros mundiales de los jóvenes y de la familia. Es necesario, en efecto, que el entusiasmo de la preparación y celebración de estos eventos se corresponda con la actualización pastoral, lo que da sustancia a la riqueza de los contenidos, a través de propuestas de profundización, oración y compartición

La casa de María es también *la casa de la familia*. En la delicada situación del mundo actual, la familia fundada en el matrimonio entre un hombre y una mujer asume una importancia y una misión esenciales. Es necesario redescubrir el plan trazado por Dios para la familia, reafirmar su grandeza y su carácter insustituible al servicio de la vida y de la sociedad. En la casa de Nazaret, María vivió la multiplicidad de las relaciones familiares como hija, novia, esposa y madre.

Por eso, cada familia, en sus diferentes componentes, encuentra aquí acogida e inspiración para vivir su identidad. La experiencia doméstica de la Virgen Santa indica que *la familia y los jóvenes* no pueden ser dos sectores paralelos de la pastoral de nuestras comunidades, sino que deben caminar juntos, porque muy a menudo los jóvenes son aquella que una familia les ha dado durante su crecimiento. Esta perspectiva recompensa en unidad una pastoral vocacional atenta a expresar el rostro de Jesús en sus muchos aspectos, como sacerdote, como esposo, como pastor.

La casa de María es *la casa de los enfermos*. Aquí encuentran acogida los que sufren en cuerpo y espíritu, y la Madre da a todos la misericordia del Señor de generación en generación. La enfermedad hiere a la familia y los enfermos deben ser acogidos dentro de la familia. Por favor, no caigamos en esa cultura del descarte que proponen las múltiples colonizaciones ideológicas que hoy nos atacan. La casa y la familia son la primera cura del enfermo para amarlo, apoyarlo, alentarlo y cuidarlo. Por eso el santuario de la Santa Casa es el símbolo de cada casa acogedora y santuario de los enfermos. Desde aquí les envío a todos, en cualquier parte del mundo, un pensamiento afectuoso y les digo: Vosotros estáis en el centro de la obra de Cristo, porque compartís y lleváis de manera más concreta la cruz de cada día detrás de Él. Vuestro sufrimiento puede convertirse en una colaboración decisiva para la venida del Reino de Dios.

Queridos hermanos y hermanas: Dios, a través de María, confía una misión en nuestro tiempo a vosotros y a quienes están vinculados a este Santuario: Llevar el Evangelio de la paz y de la vida a nuestros contemporáneos a menudo distraídos, atrapados por intereses terrenales o inmersos en un clima de aridez espiritual. Hay necesidad de personas sencillas y sabias, humildes y valientes, pobres y generosas.

En resumen, personas que, según la escuela de María, acojan el Evangelio sin reservas en sus vidas. Así, a través de la santidad del pueblo de Dios, desde este lugar seguirán difundiendo en Italia, en Europa y en el mundo testimonios de santidad en cada estado de vida, para renovar la Iglesia y animar a la sociedad con la levadura del Reino de Dios.

¡Qué la Santísima Virgen ayude a todos, especialmente a los jóvenes, a recorrer el camino de la paz y la fraternidad fundadas en la acogida y el perdón, en el respeto a los demás y en el amor, que es entrega de uno mismo! Nuestra Madre, estrella luminosa de alegría

y serenidad, conceda a las familias, santuarios del amor, la bendición y la alegría de la vida. María, fuente de todo consuelo, brinde ayuda y confortación a los que están sometidos a duras pruebas.

Con estas intenciones, ahora nos unimos en la oración del Ángelus.

Exhortación del Santo Padre Francisco **“Christus vivit” (Cristo vive)** *-Síntesis de la exhortación-*

“Cristo vive”. Él es nuestra esperanza y la juventud más hermosa de este mundo. Todo lo que toca se hace joven, se hace nuevo, se llena de vida. Por lo tanto, las primeras palabras que quiero dirigir a cada joven cristiano son: ¡Él vive y te quiere vivo!”, anuncia el Papa Francisco.

Así comienza la Exhortación Apostólica post-sinodal *Christus vivit* de Francisco, firmada el lunes, 25 de marzo de 2019, en la Santa Casa de Loreto y dirigida “a los jóvenes y a todo el pueblo de Dios”, en forma de carta.

El Papa, con este gesto, quiso ofrecerlo a la Virgen este documento, escrito en castellano, compuesto por 9 capítulos divididos en 299 párrafos, en el que se dejó “inspirar por la riqueza de las reflexiones y diálogos del Sínodo” de los jóvenes, celebrado en el Vaticano en octubre de 2018.

¿Qué dice la Palabra de Dios sobre los jóvenes?

En el primer capítulo, titulado “¿*Qué dice la Palabra de Dios sobre los jóvenes?*”, el Papa recuerda que “*Jesús, el eternamente joven, quiere darnos un corazón siempre joven*” (13) y añade: “*Notamos que a Jesús no le gustaba que los adultos miraran con desprecio a los más jóvenes o los mantuvieran a su servicio de manera despótica*”.

Jesucristo siempre joven

En el capítulo segundo, Francisco aborda el tema de los años de juventud de Jesús y recuerda la historia evangélica que describe al Nazareno “*en su adolescencia, cuando regresó con sus padres a Nazaret, después de que lo perdieron y lo encontraron en el Templo*”. (26).

“No debemos pensar” –escribe Francisco– que “Jesús era un adolescente solitario o un joven que pensaba en sí mismo. Su relación con la gente era la de un joven que compartía la vida de una familia bien integrada en el pueblo”, “nadie lo consideraba extraño o separado de los demás” (28).

Jesús *“no les ilumina a ustedes jóvenes, desde lejos o desde fuera, sino desde su propia juventud, que comparte con ustedes”* y en él se reconocen muchos aspectos típicos de los corazones jóvenes (31).

Una Iglesia que escuche más

La exhortación reconoce que hay jóvenes que sienten la presencia de la Iglesia *“como molesta e incluso irritante”*. Una actitud que tiene sus raíces *“en razones serias y respetables: escándalos sexuales y económicos; la falta de preparación de los ministros ordenados que no saben interceptar adecuadamente la sensibilidad de los jóvenes;... el papel pasivo asignado a los jóvenes dentro de la comunidad cristiana; el esfuerzo de la Iglesia por dar cuenta de sus posiciones doctrinales y éticas frente a la sociedad”* (40).

Hay jóvenes que *“piden una Iglesia que escuche más, que no condene continuamente al mundo. No quieren ver una Iglesia silenciosa y tímida, pero tampoco quieren verla siempre en guerra por dos o tres temas que la obsesionan. Para ser creíble a los ojos de los jóvenes, a veces la Iglesia necesita recuperar la humildad y simplemente escuchar, reconocer en lo que otros dicen una luz que pueda ayudarla a descubrir mejor el Evangelio”* (41).

Reivindicaciones de las mujeres

Por ejemplo, una Iglesia demasiado temerosa puede criticar constantemente *“todos los discursos sobre la defensa de los derechos de la mujer y poner constantemente de relieve los riesgos y los posibles errores de tales afirmaciones”*, mientras que una Iglesia viva *“puede reaccionar prestando atención a las legítimas reivindicaciones de las mujeres”*, mientras que *“está en desacuerdo con todo lo que proponen algunos grupos feministas”* (42).

Tú eres la hora de Dios

No podemos limitarnos a decir, dice Francisco, que *“los jóvenes son el futuro del mundo: son el presente, lo enriquecen con su*

aportación” (64). Por eso es necesario escucharlos, aunque “a veces prevalece la tendencia a dar respuestas preenvasadas y recetas preparadas, sin dejar que las preguntas de los jóvenes surjan en su novedad y capten su provocación” (65).

“Hoy los adultos corremos el riesgo de hacer una lista de desastres, de defectos en la juventud de nuestro tiempo... ¿Cuál sería el resultado de esta actitud? Una distancia cada vez mayor” (66).

Sexualidad

Refiriéndose a “los deseos, las heridas y las investigaciones”, Francisco habla de la sexualidad: *“En un mundo que sólo hace hincapié en la sexualidad, es difícil mantener una buena relación con el propio cuerpo y vivir en paz las relaciones afectivas. También por esta razón la moralidad sexual es a menudo la causa de “incomprensión y alejamiento de la Iglesia” percibida “como un espacio para el juicio y la condena”, a pesar de que hay jóvenes que quieren discutir estos temas (81).*

Ante el desarrollo de la ciencia, de las tecnologías biomédicas y de las neurociencias, el Papa recuerda que *“pueden hacernos olvidar que la vida es un don, que somos seres creados y limitados, que podemos ser fácilmente explotados por los que tienen el poder tecnológico” (82).*

Abusos contra los niños

El Papa habló también de los abusos contra los niños e hizo suyo el compromiso del Sínodo de adoptar medidas rigurosas de prevención y expresó su gratitud *“a quienes tienen el valor de denunciar el mal que han sufrido” (99).* El Papa recuerda que, *“gracias a Dios,” los sacerdotes que han sido culpables de estos “horribles crímenes no son la mayoría, sino que ésta, está formada por aquellos que ejercen un ministerio fiel y generoso”.* Pide a los jóvenes, si ven a un sacerdote en peligro porque ha tomado el camino equivocado, que tengan el valor de recordarle su compromiso con Dios y con su pueblo (100).

Entorno digital

La exhortación se centra entonces en el tema del “entorno digital”, que ha creado *“una nueva forma de comunicación”* y que

“puede facilitar la circulación de información independiente”. En muchos países, la web y las redes sociales son *“ya un lugar indispensable para llegar e implicar a los jóvenes”*. (87). Pero *“es también un territorio de soledad, manipulación, explotación y violencia, hasta el caso extremo de la red oscura. Los medios digitales pueden exponerlos al riesgo de adicción, aislamiento y pérdida progresiva de contacto con la realidad concreta...”*

Existen circuitos cerrados que *“facilitan la difusión de información y noticias falsas, fomentando el prejuicio y el odio...”*. La reputación de las personas se ve amenazada por juicios sumarios en línea. El fenómeno concierne también a la Iglesia y a sus pastores” (89).

“Hay una salida”

Francisco recuerda a los jóvenes que, al igual que en la mañana de la resurrección, ante todas las situaciones oscuras y dolorosas, *“hay una salida”*. Y afirma: *“aunque el mundo digital puede exponernos a muchos riesgos, hay jóvenes que saben ser creativos y brillantes en estas áreas”*.

“No dejen que la esperanza y la alegría les roben, no dejen que les narcoticen y les usen como esclavos de sus intereses” (107), busquen el gran objetivo de la santidad. *“Ser joven no sólo significa buscar placeres pasajeros y éxito superficial. Para que los jóvenes alcancen su meta en el camino de la vida, la juventud debe ser un tiempo de donación generosa, de ofrenda sincera”* (108). *“Si eres joven, pero te sientes débil, cansado o decepcionado, pide a Jesús que te renueve”* (109). Pero recordando siempre que *“es muy difícil luchar contra... las trampas y tentaciones del diablo y del mundo egoísta si estamos aislados”* (110). Por ello se necesita una vida comunitaria.

Anuncio para todos los jóvenes

En el capítulo cuarto, nombrado *“El gran anuncio para todos los jóvenes”*, el Papa anuncia a todos los jóvenes tres grandes verdades. La primera: *“Dios que es amor”* y por tanto *“Dios te ama, no lo dudes nunca”*. (112) y puedes *“arrojarte con seguridad en los brazos de tu Padre divino”* (113).

Francisco afirma que la memoria del Padre *“no es un ‘disco duro’ que registra y archiva todos nuestros datos, su memoria es un tierno corazón de compasión, que se alegra de borrar definitivamente todo*

rastro de nuestro mal...”. *“Porque él te ama. Trata de permanecer un momento de silencio dejándote querer por Él”* (115).

Y su amor, continúa Francisco, es el que *“sabe más de ascensos que de caídas, de reconciliación que, de prohibición, de dar nuevas oportunidades que, de condenar, del futuro que del pasado”* (116).

Cristo te salva

La segunda verdad es que “Cristo te salva”. *“Nunca olvides que Él perdona setenta veces siete. Vuelve a llevarnos sobre sus hombros una y otra vez”* (119). Jesús nos ama y nos salva porque *“sólo lo que amamos puede salvarse”*. *Sólo lo que abrazamos puede ser transformado.*

El amor del Señor es mayor que todas nuestras contradicciones, todas nuestras debilidades y todas nuestras mezquindades” (120), anuncia el Santo Padre. Y *“su perdón y salvación no son algo que hayamos comprado o debamos adquirir a través de nuestras obras o esfuerzos. Él nos perdona y nos libera libremente”* (121).

¡Él vive!

La tercera verdad es que “¡Él vive!”, lo cual *es una garantía de que el bien puede entrar en nuestras vidas...”*. *Entonces podemos dejar de quejarnos y mirar hacia adelante, porque con Él siempre podemos mirar hacia adelante”* (127), revela el Papa.

Vivir el presente

Francisco invita a los jóvenes en el 5º capítulo, llamado *Los caminos de la juventud*, a “no observar la vida desde el balcón”, a no pasar la vida frente a una pantalla, a no ser reducidos a vehículos abandonados y a no mirar al mundo como turistas: *“¡Deja que te escuchen! Aleja los miedos que te paralizan... ¡vive!”* (143).

Así, el Papa los invita a “vivir el presente” disfrutando con gratitud de cada pequeño don de la vida sin “ser insaciables” y *“obsesionados con los placeres sin límite”*. (146). En efecto, vivir el presente *“no significa lanzarse a una disolución irresponsable que nos deja vacíos e insatisfechos”* (147).

Ideologías que destruyen

En el capítulo sexto *Jóvenes con raíces*, Francisco dice que le duele *“ver que algunos proponen a los jóvenes construir un futuro*

sin raíces, como si el mundo empezara ahora” (179). Si alguien “*te hace una propuesta y te dice que ignores la historia, que no atesores la experiencia de los ancianos, que desprecies todo lo que ha pasado y que mires sólo hacia el futuro que te ofrece, ¿no es ésta una forma fácil de atraerte con su propuesta de hacerte hacer solo lo que él te dice? Esa persona necesita que estés vacío, desarraigado, desconfiado de todo, para que puedas confiar sólo en sus promesas y someterte a sus planes. Así funcionan las ideologías de colores diferentes, que destruyen (o de-construyen) todo lo que es diferente y de esta manera pueden dominar sin oposición*” (181).

“*Queridos jóvenes, no dejen que usen su juventud para fomentar una vida superficial, que confunde la belleza con la apariencia*” (183), aconseja el Pontífice, “*porque hay una belleza en el trabajador que vuelve a casa, sucio del trabajo, en la esposa anciana que cuida de su marido enfermo, en la fidelidad de las parejas que se aman en el otoño de la vida*”.

Espiritualidad sin Dios

“*Hoy se promueve una espiritualidad sin Dios, una afectividad sin comunidad y sin compromiso con los que sufren, un miedo a los pobres vistos como seres peligrosos, y una serie de ofertas que pretenden hacerles creer en un futuro paradisíaco que siempre se postergará para más adelante*” (184), advierte el Papa en el capítulo sexto: “*Jóvenes con raíces*”.

El Papa invita a los jóvenes a no dejarse dominar por esta ideología que conduce a “*auténticas formas de colonización cultural*” (185) que erradica a los jóvenes de las afiliaciones culturales y religiosas de las que proceden y tiende a homogeneizarlos transformándolos en “*sujetos manipulables en serie*” (186).

Arraigados en los sueños de los ancianos

El Papa, en este mismo capítulo, invita a los jóvenes a no abandonar la “*relación con los ancianos*”, que ayuda a descubrir la riqueza viva del pasado, en su memoria. “*La Palabra de Dios recomienda que no perdamos el contacto con los ancianos, para que podamos recoger su experiencia*” (188). La relación entre generaciones “*constituye marcos de referencia para cimentar sólidamente una sociedad nueva. Como dice el refrán: “Si el joven supiese y el viejo pudiese, no habría cosa que no se hiciese”*”. (191).

Hablando de “sueños y visiones”, Francisco observa: “*Si jóvenes y viejos se abren al Espíritu Santo, juntos producen una maravillosa combinación. Los ancianos sueñan y los jóvenes tienen visiones*” (192); si “*los jóvenes están arraigados en los sueños de los ancianos, logran ver el futuro*” (1). (193). Por lo tanto, es necesario “arriesgarse juntos”, caminar juntos jóvenes y viejos: las raíces “*no son anclajes que nos atan*”, sino “*un punto de arraigo que nos permite crecer y responder a nuevos desafíos*”. (200).

Pastoral juvenil “popular”

El Papa explica en el capítulo séptimo que la pastoral juvenil ha sido asaltada por los cambios sociales y culturales y que “*los jóvenes, en sus estructuras habituales, a menudo no encuentran respuestas a sus preocupaciones, a sus necesidades, a sus problemas y a sus heridas*” (202). Los mismos jóvenes “*son actores de la pastoral juvenil, acompañados y guiados, pero libres para encontrar nuevos caminos con creatividad y audacia*”.

Necesitamos “*hacer uso de la astucia, el ingenio y el conocimiento que los propios jóvenes tienen de la sensibilidad, el lenguaje y los problemas de otros jóvenes*” (203), exhorta el Papa.

La pastoral juvenil debe ser flexible, y es necesario “*invitar a los jóvenes a acontecimientos que de vez en cuando les ofrezcan un lugar donde no sólo reciban formación, sino que también les permitan compartir sus vidas, celebrar, cantar, escuchar testimonios concretos y experimentar el encuentro comunitario con el Dios vivo*” (204).

La pastoral juvenil sólo puede ser sinodal, es decir, capaz de configurar un “*camino común*”, e implica dos grandes líneas de acción: la primera es la investigación y la segunda el crecimiento.

Necesitamos “*una pastoral juvenil popular*”, “*más amplia y flexible, que estimule, en los distintos lugares en los que se mueven concretamente los jóvenes, a aquellos guías naturales y a aquellos carismas que el Espíritu Santo ya ha sembrado entre ellos*”.

Vocación

“*Lo fundamental es discernir y descubrir que lo que Jesús quiere de cada joven es sobre todo su amistad*” (250), expone Francisco en el 8º capítulo de la Exhortación Apostólica *Cristo vive*. La vocación es una “*llamada al servicio misionero de los demás,*” “*porque*

nuestra vida en la tierra alcanza su plenitud cuando se convierte en ofrenda” (254).

“Para realizar nuestra vocación es necesario desarrollarnos, hacer crecer y cultivar todo lo que somos. No se trata de inventarse, de crearse de la nada, sino de descubrirse a la luz de Dios y de hacer florecer el propio ser” (257). Y “este “ser para los demás” en la vida de cada joven está normalmente ligado a dos cuestiones fundamentales: la formación de una nueva familia y el trabajo” (258).

Sexualidad: No hay tabúes

En cuanto al “amor y la familia”, el Papa escribe que *“los jóvenes sienten fuertemente la llamada al amor y sueñan con encontrar a la persona adecuada con la que formar una familia” (259), y el sacramento del matrimonio “envuelve este amor con la gracia de Dios, enraizándolo en Dios mismo” (260). Dios nos creó sexualmente, él mismo creó la sexualidad, que es su don, y por lo tanto “no hay tabúes”. Es un don que el Señor da y “tiene dos objetivos: amarse unos a otros y generar vida”. Es una pasión... El verdadero amor es apasionado” (261).*

Francisco concluye este capítulo hablando de “vocaciones a una consagración especial”. En el discernimiento de una vocación no se debe excluir la posibilidad de consagrarse a Dios”. Ten la certeza de que si reconoces una llamada de Dios y la sigues, será lo que dé plenitud a tu vida” (276).

Discernimiento

El último capítulo de la Exhortación post-sinodal está dedicado al discernimiento. El Papa recuerda que *“sin la sabiduría del discernimiento podemos convertirnos fácilmente en títeres a merced de las tendencias del momento” (279).*

Asegura que *“Una expresión de discernimiento es el compromiso de reconocer la propia vocación. Es una tarea que requiere espacios de soledad y silencio, porque es una decisión muy personal que nadie más puede tomar en nuestro lugar” (283). “El don de la vocación será, sin duda, un don exigente. Los dones de Dios son interactivos, y para disfrutarlos hay que ponerse en juego, hay que arriesgarse” (289).*

Se requieren tres sensibilidades de quienes ayudan a los jóvenes en su discernimiento. La primera es la atención a la persona: “se

trata de escuchar al otro que se nos da a sí mismo con sus propias palabras” (292). La segunda consiste en discernir, es decir, “se trata de captar el punto correcto en el que se discierne la gracia de la tentación” (293). La tercera consiste “en escuchar los impulsos que el otro experimenta “adelante”.

Deseo del Papa

La exhortación concluye con “un deseo” del Papa Francisco: *“Queridos jóvenes, me alegrará verles correr más rápido que los que son lentos y temerosos. Corran y sean atraídos por ese rostro tan amado, que adoramos en la Sagrada Eucaristía y reconocemos en la carne de nuestro hermano que sufre... La Iglesia necesita de su impulso, de sus intuiciones, de su fe... Y cuando lleguen a donde todavía no hemos llegado, tengan la paciencia de esperar por nosotros” (299).*

Abril 02, 2019 13:05

Congregació per a la Doctrina de la Fe

Nota explicativa sobre las Normas complementarias de la Constitución Apostólica “Anglicanorum coetibus” de la Congregación para la Doctrina de la Fe, 09-04-2019

En un artículo que publica hoy “L’Osservatore Romano” escrito por Nicola Gori y relativo a las Normas complementarias de la Constitución Apostólica “Anglicanorum coetibus” se recuerda que Benedicto XVI firmó en 2009 la Constitución Apostólica Anglicanorum Coetibus sobre la institución de ordinariatos personales para los anglicanos que entrasen en plena comunión con la Iglesia Católica, obedeciendo a la solicitud de algunos grupos anglicanos que querían ser acogidos, incluso de forma corporativa en la plena co-

muni3n cat3lica. En la actualidad los ordinariatos son tres: Nuestra Se1ora de Washington en Reino Unido, la C3tedra de San Pedro en Estados Unidos y Nuestra Se1ora de la Cruz del Sur en Australia.

La constituci3n de 2009 constaba de una normativa general y se integraba con normas complementarias. Durante los diez a1os transcurridos desde su publicaci3n se han acogido algunas sugerencias e indicaciones teol3gicas, de derecho can3nico y ecum3nicas y se han analizado algunos aspectos para que su actuaci3n fuera m3s fiel. **Todo ello ha desembocado en la nueva versi3n de dichas normas, decididas por la Congregaci3n para la Doctrina de la Fe y aprobadas por el Papa Francisco el pasado 8 de marzo.**

“Para entrar en detalle –explica Gori–, en el Art3culo 4, donde se hace referencia al Ordinario que tiene la facultad de incardinar en el Ordinariato a los ministros anglicanos que entran en plena comuni3n con la Iglesia Cat3lica se ha agregado en las Normas Complementarias revisadas una referencia especial a aquellos que ya est3n incardinados en una di3cesis en virtud de la *Pastoral Provision* y a los candidatos que pertenecen al Ordinariato promovidos por 3l a las sagradas 3rdenes”. Adem3s, los cl3rigos que “est3n a punto de ser incardinados en el Ordinariato deben ser excardinados de su di3cesis de origen”.

Como recuerda el autor, la *Pastoral Provision*, autorizada por san Juan Pablo II en 1980, naci3 en el contexto de la Iglesia estadounidense para recibir a los ex sacerdotes anglicanos casados en el ministerio ordenado cat3lico.

“Con respecto a los fieles del Ordinariato –prosigue Gori– de los que se trata en el Art3culo 5, las nuevas Normas complementarias especifican el caso de una persona que haya sido bautizada v3lidamente en otra comunidad eclesial fuera de la Iglesia Cat3lica. Cuando la persona expresa el deseo de entrar en plena comuni3n con la Iglesia Cat3lica, gracias a los esfuerzos y la misi3n evangelizadora del Ordinariato, puede ser admitida y pertenecer al Ordinariato cuando “entre en la plena comuni3n y reciba los sacramentos de la Confirmaci3n y la Eucarist3a”. Adem3s, se evidencia que esto tambi3n se aplica a los que no est3n bautizados v3lidamente, pero gracias a la acci3n evangelizadora del Ordinariato, han descubierto la fe de manera que pueden recibir todos los sacramentos de iniciaci3n”.

En el art3culo 10, relativo al clero hay otra actualizaci3n. Si el p3rrafo 2 del precedente rezaba que “para tener en cuenta las necesidades particulares de los seminaristas del Ordinariato y de su

formación en el patrimonio anglicano, el Ordinario puede establecer programas para desarrollar en el seminario o también erigir casas de formación”, en las nuevas Normas complementarias en el mismo párrafo 2 se menciona a los seminaristas del Ordinariato, los cuales recibirán su formación teológica con los otros seminaristas en un Seminario o en una Facultad de Teología, de acuerdo con el obispo diocesano o los obispos interesados”. “Agregando sencillamente que tales candidatos “pueden recibir una formación sacerdotal particular”, se simplifica la norma y se hace más adecuada a las necesidades actuales” –especifica Gori– Siempre en el artículo 10, esta vez en el párrafo 5 se añade que el Ordinariato, con miras a la formación permanente de sus clérigos, promoverá su participación no solo en las reuniones locales organizadas por la Conferencia Episcopal y el obispo diocesano, sino también en sus programas de formación permanente”

“En las nuevas Normas complementarias se ha insertado un artículo completo, el 15, dedicado a la celebración del Culto Divino. Se reconoce que el Misal de los Ordinariatos personales, llamado *Divine Worship*, o sea la forma aprobada por la Santa Sede para su uso en el Ordinariato, expresa y preserva el culto católico y “el digno patrimonio litúrgico anglicano, entendido como aquel que ha alimentado la fe católica a lo largo de la historia de la tradición anglicana y ha impulsado la aspiración a la unidad eclesial”.

“De ahí que se subraye –concluye Gori– que la celebración litúrgica pública según el *Divine Worship* esté “limitada a los ordinariatos personales” establecidos con la Constitución apostólica *Anglicanorum coetibus*. Cualquier sacerdote incardinado en el Ordinariato está autorizado a celebrar siguiendo el *Divine Worship*. Esto es válido al margen de las parroquias del Ordinariato cuando el sacerdote celebre la misa sin la participación de los fieles, y también públicamente con el permiso del rector/párroco de la iglesia o de la parroquia interesada. Además, cuando las necesidades pastorales lo requieran, o en ausencia de un sacerdote incardinado en un Ordinariato, si se solicita, cualquier sacerdote incardinado en la diócesis o en un instituto de vida consagrada o en una sociedad de vida apostólica puede celebrar según el *Divine Worship* para los miembros del Ordinariato. Por último, se otorga a cualquier sacerdote incardinado en la diócesis o en un instituto de vida consagrada o en una sociedad de vida apostólica la posibilidad de concelebrar según el *Divine Worship*”.

Conferència Episcopal Espanyola

Asamblea Plenària

Los obispos españoles han celebrado del 1 al 5 de abril la Asamblea Plenaria de primavera en la sede de la Conferencia Episcopal Española (CEE). La Plenaria se inauguraba el lunes 1 de abril con el discurso del presidente de la CEE, cardenal Ricardo Blázquez Pérez. Después, en nombre del nuncio apostólico en España, tomó la palabra el consejero de nunciatura Mons. Michael F. Crotty.

El viernes 5 de abril de 2019, el secretario general de la Conferencia Episcopal Española, Mons. Luis Argüello, presenta en rueda de prensa los trabajos de esta Asamblea.

Participación en la Asamblea

Han participado todos los obispos miembros de pleno derecho, excepto el arzobispo de Zaragoza, Mons. Vicente Jiménez. Se han incorporado a la Plenaria el obispo de Ávila, Mons. José Mª Gil, quien ya había participado en las Asambleas como secretario general, y Mons. Francisco Orozco, obispo de Guadix. Recibieron la ordenación episcopal el 15 y el 22 de diciembre, respectivamente.

Los nuevos obispos han sido adscritos a las Comisiones Episcopales de Medios de Comunicación Social, Mons. Gil, y Apostolado Seglar, Mons. Orozco.

En la sesión inaugural, con las palabras del cardenal Blázquez, se tuvo un recuerdo especial para los obispos fallecidos desde la anterior Plenaria: Mons. Santiago García Aracil, arzobispo emérito de Mérida-Badajoz; cardenal Fernando Sebastián, arzobispo eméri-

to de Pamplona y Tudela; Mons. Jaime Traserra, obispo emérito de Solsona; y Mons. Rafael Torija, obispo emérito de Ciudad Real.

Solicitud para legislar un decreto general en torno a la protección de menores

La Asamblea Plenaria de la CEE ha aprobado solicitar a la Santa Sede un mandato especial para promulgar un decreto general, para toda la Iglesia en España, sobre los procesos en materia de abusos sexuales a menores. Esta solicitud ha sido propuesta por la Comisión creada *ad hoc* para la actualización de los protocolos en los casos de abusos a menores. Asimismo, también ha dado el visto bueno a la elaboración, por parte de esta Comisión, de un Directorio donde se den orientaciones precisas para la prevención de los abusos y el acompañamiento pastoral de las víctimas.

El íter ahora es recibir el mandato solicitado a la Santa Sede de elaboración de este decreto general, su aprobación en Asamblea Plenaria y su posterior reconocimiento por parte de la Santa Sede. Desde el inicio de la actividad de la Conferencia Episcopal, hace 52 años, este sería el sexto decreto general.

Aprobación de los Estatutos de la CEE y del Plan de Formación para los Seminarios

La Asamblea Plenaria ha aprobado dos documentos importantes. Por un lado, la modificación de Estatutos de la Conferencia Episcopal Española. Este trabajo finalmente aprobado ha sido realizado por una Comisión creada al efecto que ha ido elaborando un documento base con propuestas y orientaciones para la redacción de un borrador de Estatutos. Entre las propuestas está prevista la creación de un Comité especial de protección de menores y personas vulnerables, a fin de hacer todos los lugares eclesiales seguros para estas personas.

Estos estatutos serán enviados a la Santa Sede para su reconocimiento. En la pasada Asamblea Plenaria se había aprobado dicho documento base, que fue entregado a la Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos para la elaboración de un borrador de modificación de Estatutos que es el presentado y aprobado en esta Asamblea.

También se ha dado el visto bueno al Plan de Formación para los Seminarios Mayores de España que se ha desarrollado, como está previsto, a partir de la nueva *Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis*, aprobado por la Congregación del Clero de la Santa

Sede. Este documento preveía la realización de planes de formación nacionales, que es el que se ha aprobado ahora por la Conferencia Episcopal. El Plan de Formación atiende también la preparación de los formadores de los Seminarios, la reestructuración de los seminarios españoles a partir de este Plan de Formación, y reavivar y renovar la formación permanente del Clero.

En relación a las informaciones difundidas sobre la diócesis de Alcalá

Durante estos días los obispos han tenido conocimiento de las noticias publicadas en diversos medios sobre las actividades del COF “Regina Familiae” de la diócesis de Alcalá de Henares y de la irrespetuosa entrada de manifestantes en la Catedral Magistral de Alcalá en horario de culto.

En un diálogo fraterno, además de expresar su apoyo y afecto a Mons. Juan Antonio Reig Plá y a los colaboradores del COF, y su más firme rechazo a la irrupción de un grupo de personas vociferantes en un templo donde se estaba celebrando la liturgia de la Iglesia, también han manifestado lo siguiente:

- Nos preocupa asistir, de nuevo, a un ejercicio de manipulación de la verdad y desinformación intencionada que termina provocando el “odio” que se dice querer evitar o denunciar.
- Defendemos la libertad de conciencia de cada persona para afrontar sus diversas situaciones existenciales buscando ayuda y acompañamiento en las personas e instituciones que les merecen confianza, entre otras, las de la Iglesia.
- Afirmamos la libertad de la Iglesia, reconocida en la Constitución española, la Ley orgánica de libertad religiosa y los Tratados internacionales sobre derechos humanos, para ofrecer su visión de la persona y acoger y acompañar a quien libremente se acerque a ella para crecer en un desarrollo humano integral desde el anuncio del Evangelio y el amor misericordioso de Dios.

Congreso de laicos Pueblo de Dios “en salida” (febrero de 2020)

El presidente de la Comisión Episcopal de Apostolado Seglar, Mons. Javier Salinas, ha presentado a los obispos los preparativos

del Congreso nacional de laicos Pueblo de Dios “en salida”, que se celebrará en Madrid del 14 al 16 de febrero de 2020. Ya está en marcha la fase preparatoria, en la que se está dando especial importancia al trabajo en las diócesis.

El Congreso ya tiene su propia página web –www.pueblodedios-sensalida.com– con el material para el desarrollo de encuentros previos en las diócesis, la explicación del logo del Congreso, el vídeo promocional y los temas que se han elaborado para ir trabajando por grupos.

Mes misionero extraordinario y otras informaciones

Otro evento importante de la Iglesia española para el curso que viene será el Mes misionero extraordinario, convocado por el papa Francisco para octubre de 2019. El director del secretariado de la Comisión Episcopal de Misiones y director nacional de Obras Misionales Pontificias, José María Calderón, ha explicado las actividades previstas.

Los obispos han recibido también información sobre la situación actual de la Universidad Pontificia de Salamanca (UPSA) y del Colegio Español de San José de Roma, por parte de sus rectores. Además, el obispo de Córdoba, Mons. Demetrio Fernández, ha intervenido en la Plenaria para hablar sobre el 450 aniversario de la muerte de San Juan de Ávila, doctor de la Iglesia universal y patrón del clero secular en España.

Peregrinación al Cerro de los Ángeles y rezo del rosario mundial por la paz

Los obispos españoles ganaron, el 3 de abril, el Jubileo por el Centenario de la Consagración de España al Corazón de Jesús al peregrinar al Cerro de los Ángeles (Getafe), cruzar la Puerta Santa y celebrar la Eucaristía en el Santuario del Sagrado Corazón.

Aprovechando su participación en la Asamblea Plenaria, los obispos se acercaron al santuario getafense para celebrar la Eucaristía en la iglesia del monumento al Corazón de Jesús, en una ceremonia presidida por el cardenal Ricardo Blázquez, arzobispo de Valladolid y presidente de la CEE (homilía íntegra en la web).

El obispo de Getafe, Mons. Ginés García, que ejerció como anfitrión, agradeció a los prelados su presencia en el Santuario del Sa-

grado Corazón con motivo de este Centenario y dio gracias a Dios por su “corazón abierto”.

También hubo un momento especial de oración el jueves 4 de abril. Es habitual que las sesiones de trabajo finalicen con una exposición del Santísimo Sacramento y este día, los obispos rezaron el rosario uniéndose a la oración por la paz en mundo convocada por la parroquia de Fátima.

Otros temas del orden del día

Como es habitual en la Plenaria de abril, los obispos han aprobado las Intenciones de la Conferencia Episcopal Española del año 2020 para el Apostolado de la Oración.

La Asamblea ha tratado distintos asuntos de seguimiento y económicos. Los presidentes de las Comisiones Episcopales han informado sobre sus actividades desde la última reunión de la Plenaria.

Tarraconense

Sabadell acull la 13a Jornada de Mestres i Professors de Religió de Catalunya

Retrobament, tallers, intercanvi d'experiències, sentiment de pertinença. El passat dissabte, 6 d'abril, prop de 300 persones van omplir el col·legi Sagrada Família de Sabadell per participar en la 13a Jornada de Mestres i Professors de Religió de les diòcesis amb seu a Catalunya, que organitza conjuntament la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC) i el Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC).

«Davant els desafiaments del món actual –odi, mandra, tristesa, guerra, empobriment espiritual–, estem cridats a donar-hi resposta des de l'educació», va afirmar a l'inici de l'acte el bisbe de Terrassa, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, qui va recordar que la «tasca de l'escola, en col·laboració amb la família, és clau». També va destacar la importància del verb «incidir», entès com a «inscriure», «gravar» o «influir» en els joves «en uns temps en què la televisió o les xarxes socials hi tenen més influència que les famílies, l'escola o la paròquia». Mons. Saiz Meneses va encoratjar els mestres i professors de religió a seguir fent la seva feina «tan bé com ara, assumint que l'aprenentatge dura tota la vida».

El secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC), P. Enric Puig, va posar en valor la missió dels mestres i professors de religió, atès que «esdevenen testimonis de fe i, de vegades, l'únic vincle dels alumnes amb el fet religiós». També va assenyalar que el professor de religió ha de ser «acollidor, sobretot amb els que més ho necessiten», i va recordar que el papa Francesc ha animat repetidament a «treballar a la perifèria», entesa no sols com a llunyania econòmica, sinó també espiritual.

El director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Marcel·lí Joan, va afirmar que el fet religiós, «lluny de desaparèixer, continua tenint una gran rellevància i és imprescindible per conèixer el passat, present i futur». També va insistir que tothom té dret a expressar la creença religiosa en públic i en privat.

El Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol, president del SIERC, es va felicitar per la «tasca tan bonica que feu mestres i professors de religió», i va assegurar que «no hi pot haver una autèntica educació integral si falta la dimensió religiosa». Va concloure que la tasca desenvolupada pels docents de religió és «missió eclesial».

Lectura pastoral del Sínode dels joves

Després dels parlaments inicials, la jornada va arrencar amb la conferència Frecuentar el futuro. Lectura pastoral del Sínode de los jóvenes, a càrrec del sacerdot salesià Koldo Gutiérrez, qui va fer un recorregut minuciós pel document sorgit del recent Sínode dels joves, celebrat el passat mes d'octubre de 2018 a Roma. Gutiérrez va afirmar que hi ha dos «aliats importantíssims de l'evangelització: famílies i joves», i va recordar que el papa Francesc valora «l'escolta com la principal tasca encomanada no sols als religiosos, sinó també als docents i als adults en general». Gutiérrez va informar que el Papa vol que «adults i joves s'escoltin i que hi hagi col·laboració entre generacions». També va subratllar tres verbs sorgits del Sínode: reconèixer, interpretar i escollir. «El reconeixement significa que no més una església que s'escolta es pot transformar». La interpretació «parla de Jesús». «Hi ha joves propers a Jesús i d'altres que no, però Jesús té un vincle amb tots ells». «Escollir té a veure amb el discerniment d'allò que t'ajuda a sortir de tu i t'impulsa vers els altres, a adonar-te que hi ha gent que et necessita; es posa en valor la vocació, que el Senyor ha posat en tots nosaltres». Gutiérrez va concloure la ponència afirmant que el Sínode es podia resumir en quatre idees: caminar junts, pastoral en clau de vocació, l'important està en les relacions i projectes de missió.

El matí es va completar amb dotze tallers patrocinats per les editorials Baula, Cruïlla, Santillana, Casals i Vicens Vives. Després del dinar la jornada es va reprendre amb una actuació a càrrec de SAFA Jazz, grup de l'escola amfitriona dirigit per la professora Gemma Sostres, que va oferir diverses coreografies amb música internacional i del país i que va fer moure els assistents.

La jornada es va cloure amb una Eucaristia a l'església de Sant Fèlix presidida pel bisbe de Terrassa, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses.

Nota de la Secretaria de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre l'extinta Associació de fidels "Seminari del Poble de Déu"

En relació a l'Associació de fidels anomenada "Seminari del Poble de Déu" (SPD), erigida a Barcelona l'any 1977 i que fou extingida canònicament el 15 d'abril de 2017 pel Cardenal Arquebisbe de Barcelona, comuniquem que alguns membres d'aquesta extinta Associació estan essent investigats, pel que fa a les seves opinions doctrinals i la seva aplicació a la vida cristiana, per la Congregació per a la Doctrina de la Fe, a través d'un tribunal eclesiàstic constituït a la Diòcesi de Vic.

Aquest tribunal ha decidit suspendre de manera preventiva de l'exercici públic del ministeri, però no l'exercici privat, als clergues investigats. La mesura afecta clergues de les Diòcesis de Barcelona, Tarragona, Lleida, Urgell i Vic i cada Diòcesi ho està aplicant d'acord amb la Congregació per a la Doctrina de la Fe.

En aquest moment cal esperar les decisions que vagi prenent el tribunal canònic i preservar el dret a la bona fama i a la presumpció d'innocència de tots els implicats.

Els Bisbats sempre han aplicat escrupolosament el que estableix la Santa Seu en aquests casos. Si aquest procés canònic portés a descobrir indicis fonamentats de responsabilitat penal en l'àmbit civil, immediatament serien posats en coneixement de les autoritats judicials.

L'Arquebisbat de Barcelona va suspendre l'Associació privada "Seminari del Poble de Déu" on estava erigida, en virtut d'un decret de 15 d'abril de 2017, publicat al Butlletí Oficial de l'Arquebisbat de Barcelona. Aquesta mesura es va prendre després de consultar la Congregació per a la Doctrina de la Fe, així com els Bisbes de les Diòcesis de Tarragona, Lleida, Urgell i Vic, i també Bilbao i Valledupar (Colòmbia), on l'Associació era present, després d'un llarg període d'investigacions i discerniment, tot sospesant les circumstàncies i el bé de l'Església, i demanant a Déu el seu ajut en aquesta delicada decisió.

Les raons definitives per a la supressió de l'Associació SPD foren estrictament d'ordre teològic sens perjudici que poguessin existir altre tipus de causes que en el seu moment puguin dirimir els tribunals eclesiàstics. Malgrat els passos positius de l'Associació, finalment els Bisbes van creure que no es donaven prou garanties per a la continuïtat de l'Associació i que aquesta no gaudia de la ne-

cessària confiança de l'Església per a dur a terme l'ensenyament de la doctrina catòlica, que era un dels objectius principals de l'Associació segons els seus estatuts. Restava pendent la continuació d'una investigació canònica, encomanada per la Santa Seu a la Diòcesi de Vic, per esbrinar si algun membre de l'Associació hagués incorregut personalment en algun delictes canònic.

Tarragona, 14 d'abril de 2019

Necrològica

M.I. Salvador Ballester Huguet

26-04-2019

El dia 26 d'abril de 2019 moria en el seu poble natal de "Alquerías del Niño Perdido" (Les Alqueries, a la Plana Baixa de la província de Castelló) el M.I. Sr. Salvador Ballester Huguet, canonge arxiver emèrit de la Santa Església Catedral Basílica de Tortosa (SECBT)

Mn. Ballester havia nascut el dia 23 de març de 1930. Tenia, per tant, 89 anys. Els seus pares, Salvador i Vicenta, l'educaren en la fe cristiana i, molt aviat, sentí la vocació al sacerdoci. Cursà els estudis sacerdotals al Seminari Diocesà i fou ordenat prevere a l'Oratori del Seminari de Tortosa pel Bisbe Mons. Manuel Moll i Salord el 26 d'octubre de 1952, juntament amb Mn. Joaquín Escuder Tena, de Villafranca, i de Mn. Ignacio Pérez de Heredia Valle, de Castelló.

Començà el ministeri sacerdotal, com a Vicari, a les parròquies de: *l'Assumpció*, de Gandesa (1953) i de la *Santíssima Trinitat*, de Castelló (1953-1955) Com a Ecònom / Rector va servir a les parròquies de: *Sant Joan Baptista*, de l'Ampolla (1955-1968) *Ntra. Sra. del Roser*, de Ferreries-Tortosa (1968-1993) encarregat de la parròquia "*la Divina Pastora*", de Vinallop (1971-1984) i rector del *Sant Crist de la Catedral*, de Tortosa (1993-2010) A l'edat de vuitanta anys s'acomiadà dels fidels als qui havia servit durant tant de temps i tornà a les Alqueries, on va néixer, al costat de la seva família que el cuidà fins a la seva mort.

A part dels serveis parroquials esmentats, Mn. Salvador va acceptar ser nomenat Canonge de la SECBT, el dia 14 de desembre de 1999 pel bisbe Mons. Javier Salinas Viñals, com un servei al Capítol de Canonges durant onze anys (1999-2010) servei que compaginava admirablement amb l'atenció al fidels de la parròquia del *Sant Crist de la Catedral*. Tanmateix, a nivell diocesà, va ser professor –ell era llicenciat en Teologia– al Seminari Diocesà i als noviciats de *la Companyia de Santa Teresa de Jesús* i de *Ntra. Sra. de la Consolació*, col·laborant en la formació dels futurs sacerdots i de les novícies; va ser vocal de la delegació del patrimoni cultural i artístic i president de la comissió d'Art Sacre; membre del Consell del Pres-

biteri, del Consell Pastoral Diocesà i Consiliari del moviment “Vida creixent”. A nivell arxiprestal, va ser arxipreste de l’Arxiprestat del Baix Ebre i –durant molts anys– confessor ordinari de les religioses de diverses congregacions. I a nivell personal, cal destacar el seu treball com a president del jurat que concedia els premis “*Mn. Ovidio Tobías Dóna’m la mà*”, que l’associació d’aquest nom dóna anualment a les persones o entitats que han fomentat la solidaritat en vers els sectors més desfavorits de la societat.

El mateix dia 26 es celebrà la Missa exequial a la parròquia *Ntra. Sra. del Niño Perdido*, de la diòcesi de Sogorb-Castelló, presidida pel Sr. Bisbe de Tortosa, Mons. Enrique Benavent Vidal, concelebrada per preveres de les dos diòcesis (Tortosa i Sogorb-Castelló) i participada pels seus nebots, família i amics. A les parròquies que va servir s’han celebrat Misses en sufragi de la seva ànima amb notòria participació de fidels. De forma especial, a la Catedral de Tortosa –organitzada pel Capítol de canonges i presidida pel seu Degà, Il·lm. José Luis Arín Roig– tingué lloc la darrera de les celebracions eucarístiques pel seu repòs etern, tot esperant la resurrecció corporal al darrer dia. Mentrestant, respondrem al seu desig: “*A todos los que me habéis querido os pido oraciones, que son la mejor prueba de afecto*”

Sumari

BISBAT

Sr. Bisbe

HOMILIES

Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal en la Missa Crismal	187
Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en la celebració de la Cena del Senyor	191
Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en la celebració de Divendres Sant.	193
Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en la celebració de la Vetlla Pasqual	196
Homilia del Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, en el Diumenge de Pasqua de Resurrecció	199

PARAULES DE VIDA: La família i l'educació dels fills.....	202
El camí de la creu, camí de misericòrdia	204
Viure des de la Pasqua del Senyor	205
Crist viu (I)	207
La familia y la educación de los hijos	208
El camino de la cruz, camino de misericordia	210
Vivir desde la Pascua del Señor	211
Cristo vive (I).....	213

Activitats de D. Enrique Benavent Vidal, bisbe de Tortosa. <i>Abril 2019</i>	214
--	-----

Crònica diocesana

El Papa recibe en audiencia a la Real Archicofradía de la Virgen de la Cinta	216
Audiencia	216
La fuerza evangelizadora de la piedad popular	216
El año jubilar de la Virgen de la Cinta	217
Proyectos caritativos de la Archicofradía.....	217
El regalo de la Virgen a los fieles tortosinos	218
Palabras del Excmo. y Rvdmo. Mons. Enrique Benavent Vidal, Obispo de Tortosa.....	218
Saludo del Santo Padre a la Archicofradía de Nuestra Señora de la Cinta, Tortosa Viernes, 12 de abril de 2019.....	220
Crònica d'una devota	221
Recull de notícies	224

SANTA SEU

Sant Pare

Discurso del Papa Francisco en la visita al Santuario de Loreto. Firma de la Exhortación Apostólica 'Vive Cristo'. <i>25-marzo de 2019</i>	229
Exhortación del Santo Padre Francisco "Christus vivit" (Cristo vive) - <i>Síntesis de la exhortación</i> -	233

Congregació per a la Doctrina de la Fe

Nota explicativa sobre las Normas complementarias de la Constitución Apostólica
“Anglicanorum coetibus” de la Congregación para la Doctrina de la Fe, 09.04.2019 ... 241

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Assemblea Plenària

Participación en la Asamblea	244
Solicitud para legislar un decreto general en torno a la protección de menores	245
Aprobación de los Estatutos de la CEE y del Plan de Formación para los Seminarios	245
En relación a las informaciones difundidas sobre la diócesis de Alcalá	246
Congreso de laicos Pueblo de Dios “en salida” (febrero de 2020)	246
Mes misionero extraordinario y otras informaciones	247
Peregrinación al Cerro de los Ángeles y rezo del rosario mundial por la paz	247
Otros temas del orden del día	248

TARRACONENSE

Sabadell acull la 13a Jornada de Mestres i Professors de Religió de Catalunya	249
Nota de la Secretaria de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre l’extinta Associació de fidels “Seminari del Poble de Déu”	251

NECROLÒGICA

M.I. Salvador Ballester Huguet, 26-04-2019	253
--	-----

Disponibile

Disponibile

Disponibile